

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E JAARGANG

WOENSDAG 23 JUNI 1926

No. 547

INHOUD.

	Biz.
DE ACHTSTE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE door <i>Mej. Mr. G. J. Stenberg</i>	558
Het Belgische Tractaat door <i>Mr. W. Suermondt Lan.</i> met Naschrift door <i>Prof. Jhr. Mr. Dr. W. J. M. van Eysinga</i>	560
Het Ontwerp-Wegenbelastingwet II (Slo ^t) door <i>Mr. Dr. R. H. Baron de Vos van Steenwijk</i>	561
Uit het Jaarverslag van De Nederlandsche Bank.....	563
De Rijksmiddelen	564
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De huidige economische toestand in Duitschland door <i>Dr. Carl Krämer</i>	565
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië	567
MAANDOLJFERS:	
Emissies in Mei 1926.....	568
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics”....	568
Overzicht der Rijksmiddelen	569
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	570—576
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

22 JUNI 1926

Ook deze week bleef de geldmarkt vrijwel onveranderd. Na de medio was er iets meer aanbod van geld voor wissels, daarentegen was het aanbod van prolongatiegeld geringer dan de vorige week. De discontokoers stelde zich op $2\frac{3}{4}$ à $2\frac{13}{16}$ pCt.; de prolongatienoteering was 3 pCt. met uitzondering van Donderdag toen $3\frac{1}{4}$ pCt. genoteerd werd. Alleen callgeld werd zeer ruim; het aanbod overtrof meestal de vraag.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank blijkt de post binnenlandsche wissels met f 9 miljoen te zijn afgenomen. De beleeningen vertoonen een daling van f 400.000. De goudvoorraad verminderde met f 5,2 miljoen. De zilvervoorraad geeft een stijging van

f 500.000 te zien. De post papier op het buitenland klom met f 3,2 miljoen, terwijl de diverse rekeningen onder het actief met f 14,1 miljoen terugliepen.

De biljettencirculatie daalde met f 16,3 miljoen en bedraagt thans voor het eerst sedert geruimen tijd minder dan f 800 miljoen. De laatste weekbalans, waarop de biljettenomloop met een cijfer beneden de f 800 miljoen voorkwam, dateert van 22 September 1917. Haar hoogste stand bereikte de biljettencirculatie op 4 Mei 1920 met een cijfer van f 1154 miljoen. Het tegoed van het Rijk vertoonde in de afgelopen week wederom een stijging. Het bedraagt thans f 33,3 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen stegen met f 2,2 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo verminderde met f 3 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 52.

* * *

De wisselmarkt was zeer kalm. De omzetten waren veel geringer dan de vorige week, ook voor Franken. Parijs en Brussel schommelden nog zeer sterk, maar het niveau bleef vrijwel onveranderd, waardoor als vanzelf ook de omzetten inkrompen.

Voor Madrid bleef de willige stemming nog aanhouden. Woensdag werd 40.50 betaald. Daarna trad een kleine reactie in tot 39.90 maar het slot was weer op het hoogste punt. In de overige wissels kwam niet veel verandering.

LONDEN, 21 JUNI 1926.

Behalve verleden week Dinsdag, toen er goede vraag naar geld bleek te zijn, heeft de geldmarkt haar kalm aanzien behouden; men verwacht, dat dezer dagen de meerdere pressie voor het einde van kwartaal en halfjaar tot uiting zal beginnen te komen.

Disconto is onveranderd. Hoewel de weekstaat van de Bank van Engeland reeds eenige weken een beslisse verbetering aantoonde in de metaaldekking, welke onder gewone omstandigheden ongetwijfeld reeds aanleiding gegeven zou hebben tot een wijziging in het officieel disconto van de Bank, kan de markt met die mogelijkheid nog niet voldoende rekening houden zoolang de steenkoolstaking aanhoudt. De prijs blijft daarom gehandhaafd op $4\frac{1}{4}$ pct.

De Wisselmarkt voor francs en lires blijft uiterst gevoelig, de gebeurtenissen op politiek en politiek-financieel gebied in Parijs worden met bijzondere aandacht gevolgd, maar kunnen nog niet aan het publiek, en wel voornamelijk aan het Fransche publiek zelf, dat vertrouwen in den franc teruggeven, dat voor stabilisatie een allereerste eisch blijft.

DE ACHTSTE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.

De Internationale Arbeidsconferentie, welke ingevolge de bepalingen van het Vredesverdrag van Versailles ten minste eenmaal per jaar gehouden moet worden, kwam dit jaar op 26 Mei te Genève bijeen en vergaderde aldaar onder presidium van onzen landgenoot, den Heer Dr. W. H. Nolens, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, regeeringsafgevaardigde voor deze conferentie, die met algemeene stemmen tot voorzitter gekozen werd. Het eenige onderwerp, dat de agenda vermeldde, was „vereenvoudigingen aan te brengen in de inspectie van emigranten aan boord van schepen”. Een magere agenda.

De verklaring daarvan is hierin te zoeken, dat in 1926 een bijzondere Internationale Arbeidsconferentie (de thans plaats hebbende 9de Internationale Arbeidsconferentie) gehouden wordt, speciaal aan belangen van zeelieden gewijd, waarvoor uit den aard der zaak speciale deskundigen op dat gebied naar Genève kwamen, die vorige malen niet aanwezig waren en dus minder op de hoogte zijn van den gewonen gang van zaken der Conferenties. Waar nu echter enkele reglementswijzigingen behandeld moesten worden en eveneens het rapport van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau de revue moest passeeren, was het wenschelijk een kortere Conferentie — voorafgaande aan die der zeelieden — te houden ter behandeling van de vorenbedoelde reglementswijzigingen en de jaarlijksche zaken. Daarom werd een betrekkelijk niet omvangrijk punt, het hiervorengenoemde onderwerp, op de agenda geplaatst; een keuze, die tot strijd aanleiding gegeven heeft, aangezien naar het oordeel van de reeders de Internationale Arbeidsconferentie daarmede de grenzen harer bevoegdheid overschreed.

De Raad van Beheer had bedoeld onderwerp op de agenda geplaatst; van geen der Regeeringen was een protest tegen de agenda ingediend; de Conferentie kon dus dit punt niet van de agenda afvoeren. Ten einde echter de bevoegdheidsvraag ter sprake te brengen, dienden de werkgeversvertegenwoordigers een voorstel in om het op de agenda geplaatste punt betreffende de vereenvoudiging der inspectie niet in behandeling te nemen, omdat dat vraagstuk, als betrekking hebbende op het vervoer van emigranten, buiten haar bevoegdheid ligt.

Dat voorstel werd o. a. door den Engelschen werkgeversvertegenwoordiger, den Heer Snedden en door den Nederlandschen werkgeversvertegenwoordiger, den bij uitstek deskundigen Heer de Beaufort, Directeur van den Koninklijken Hollandschen Lloyd, toegelicht. Het betoog van genoemde Heeren komt hierop neer, dat naar hunne meening aan het Internationaal Arbeidsbureau en de Internationale Arbeidsconferenties ingevolge Deel XIII van het Vredesverdrag slechts de behartiging is opgedragen van vraagstukken, de „conditions de travail” rakende, en dat dus het op de agenda geplaatste punt, dat het vervoer van emigranten betreft, derhalve een vraagstuk van transport, met conditions de travail niet te maken heeft en daar dus geheel buiten valt.

De bevoegdheid werd o. a. verdedigd door den Franschen Regeeringsvertegenwoordiger, den Heer Fontaine. Hij zette uiteen, dat het hier niet gaat om een zuiver vervoervraagstuk — niet om het vaststellen van de voorwaarden, waaronder de emigranten vervoerd worden — doch om aan emigranten, die vervoerd worden, een bijzondere bescherming te verleenen in hun hoedanigheid van werklooze arbeiders op zoek naar werk.

Hij beriep zich daarbij op de definitie van emigrant op het in 1924 te Rome gehouden congres aangenomen, in hoofdzaak hierop neerkomend, dat een emigrant een werklooze is, die zijn land verlaat om werk te zoeken in den vreemde.

Waar nu uitdrukkelijk het Vredesverdrag in het

program van het Internationaal Arbeidsbureau vermeldt het bestrijden van werkloosheid en de bescherming van de belangen der arbeiders werkzaam in het buitenland, meende hij, dat het niet twijfelachtig was, dat in dat licht bezien bescherming van emigranten onder de competentie van het Bureau valt. Een werkman, die emigreert, houdt niet op werkman te zijn. Gedurende het transport blijft hij werkman in den zin van het Vredesverdrag. Hij wees er op dat het Vredesverdrag niet de bedoeling heeft de bevoegdheid van het Internationaal Arbeidsbureau te beperken tot „conditions de travail”, waaronder men dan alleen zou moeten verstaan hetgeen in de fabriek gebeurt, arbeidsduur, nachtarbeid en dergelijke, doch dat de bedoeling is geweest aan dat Bureau op te dragen de „conditions des travailleurs”. Als voorbeelden noemde hij het vraagstuk van de besteding van den vrijen tijd, vakvereenvoudigingsvrijheid en dergelijke. Hij had hieraan nog kunnen toevoegen, dat van de oprichting af, dus van 1919 af, het Internationaal Arbeidsbureau — misschien wel ten onrechte — zich met emigratievraagstukken bemoeit heeft. Ik breng in herinnering, dat in Washington reeds besloten werd een bijzondere commissie in te stellen, welke rapport moest uitbrengen over maatregelen in het belang van de emigratie te nemen en ter bescherming van arbeiders werkzaam in het buitenland, terwijl toen eveneens besloten werd om aan het Arbeidsbureau een afdeling, de emigratie betreffende, in te stellen. Die bijzondere Commissie heeft in 1921 een rapport aan de Internationale Arbeidsconferentie voorgelegd en daarin voorgesteld maatregelen over „la surveillance des entreprises et agences de transport et d'émigration, sur le recrutement collectif des émigrants et des ouvriers pour l'étranger, sur l'examen des émigrants avant leur embarquement, sur l'hygiène à bord des navires et dans les trains d'émigrants etc.” Dan wil ik er nog op wijzen, dat ook het Internationaal Gerechtshof een ruime uitlegging van Deel XIII van het Vredesverdrag voorstaat. Die taak is volgens dat Hof ¹⁾ „de verbetering van het lot van de arbeiders”, dus ook dat Hof beperkt de bevoegdheid niet tot „conditions de travail”, waartoe naar de meening van hen, die een beperkte uitlegging voorstaan, de taak zich bepalen moet. Op de Internationale Arbeidsconferenties zijn dan ook herhaalde malen onderwerpen behandeld, welke geen „conditions de travail” zijn.

Hoe dit ook zij, de Conferentie heeft met 77 tegen 25 stemmen beslist, dat het op de agenda geplaatste punt, de inspectie der emigranten rakende, in behandeling genomen moest worden en oordeelde daarmede zichzelf competent. Zij ging over tot het instellen van een commissie, welke aan de hand van het ontwerp, door het Internationaal Arbeidsbureau opgesteld, dat onderwerp voorbereiden zou. Na ampele discussiën heeft die Commissie aan de Conferentie een ontwerp-verdrag betreffende de vereenvoudiging van de inspectie van emigranten aan boord voorgelegd, waarmede de Conferentie zich in hoofdzaak vereenigd heeft.

Hoe ziet nu het ontwerp, zooals het ten slotte door de Conferentie aangenomen werd, er uit? Nadat het eerste artikel de bepaling van het begrip emigrant en emigrantenschap aan de bevoegde autoriteit van elk land overlaat (daarmede de moeilijkheid om die begrippen vast te stellen omzeilend) wordt als beginsel vastgesteld, dat een officieele inspectie aan boord van een schip met emigranten ter bescherming van de emigranten door niet meer dan één land ingesteld zal worden. Echter kan de Regeering van een ander land zijn eigen emigranten nu en dan doen vergezellen van een persoon, op haar kosten ingescheept,

¹⁾ Zie de uitspraken van dat Hof in zake de competentie van de Internationale Arbeidsorganisatie ter gelegenheid van de geschillen over de bevoegdheid in landbouwaangelegenheden.

met den titel van toekijker. Deze persoon mag geenerlei inbreuk maken op de bevoegdheden van den officieelen inspecteur.

Indien er een officieele inspecteur is, dan wordt die als regel benoemd door de Regeering van het land onder welks vlag het schip vaart. Hij kan echter door de Regeering van een ander land benoemd worden, indien de Regeering van het land, onder welks vlag het schip vaart en de Regeering van een land, van hetwelk zich emigranten aan boord bevinden, daartoe een regeling treffen. De Regeering, die benoemt, bepaalt ook de eischen waaraan de inspecteur moet voldoen. De inspecteur mag in geenerlei opzicht noch direct noch indirect in eenige verhouding tot den reeder of den eigenaar van het schip staan of daarvan afhankelijk zijn. Bij uitzondering en in onvoorzien omstandigheden mag de scheepsgeneesheer als inspecteur aangewezen worden. De taak van den inspecteur bestaat in het toezien, dat de rechten, welke de emigranten ontleenen aan de wetten van het land onder welks vlag het schip vaart, of aan andere wetten, welke van toepassing zijn, worden nageleefd, eveneens de rechten welke zij ontleenen aan internationale regelingen of vervoerovereenkomsten. Verder bevat het ontwerp nog eenige bepalingen over mededeelingen van die wetten enz. aan den inspecteur, over het rapport, dat de inspecteur na afloop van de reis zal uitbrengen. Uitdrukkelijk is vastgelegd, dat de aanstelling van een inspecteur in geenerlei opzicht inbreuk mag maken op het gezag van den kapitein.

Met 72 stemmen vóór en 35 stemmen tegen heeft de Conferentie ten slotte het ontwerp aangenomen, zoodat, daar het aantal uitgebrachte stemmen 107 bedroeg, het ontwerp juist de vereischte meerderheid van 2/3 verkreeg.

Zal dit ontwerp de gehoopte vereenvoudiging brengen?

In geene deele, heeft de Heer de Beaufort in de Conferentie betoogd. Alles blijft zooals het is. De niet-zeevarende landen zullen blijven verlangen, dat op schepen, waarop zich hun emigranten bevinden, een inspecteur, hunnerzijds aangesteld, de emigranten vergezelt. De arbeid van de Conferentie is dus vruchteloos geweest, hetgeen z.i. ook niet te verwonderen is, omdat de Conferentie niet over dat vraagstuk kan oordeelen. Daartegenover staat het oordeel van den Engelschen Regeeringsvertegenwoordiger, die bij de motiveering van zijn stem vóór het ontwerp het verdrag „a very good convention” noemde, dat belangrijke beginselen bevatte, welke voor regeeringen van zeevarende landen en ook voor de scheepseigenaren van groote waarde zijn.

Mij wil het voorkomen, dat het ontwerp-verdrag niet van groot belang is, — veel geschreeuw en weinig wol — het is een slappe conventie, welke noch den grooten tegenstand eenerzijds, noch de warme verdediging anderzijds waard was. Voor Nederland althans zal dit ontwerp-verdrag, wordt het geratificeerd, geenerlei wijziging in den bestaanden toestand noodig maken. Een verplichte inspectie wordt niet vereischt; Nederland behoeft dus geen inspectie aan boord tijdens de reis in te stellen, zoodat de toestand blijft, zooals hij was. Baat het ontwerp niet, schaden doet het ook niet. Wordt eventueel een inspectie ingesteld, dan zou daarnaast geen andere officieele inspecteur benoemd mogen worden.

Vermoedelijk is de ingenomenheid van den Engelschen Regeeringsvertegenwoordiger dan ook hieruit te verklaren, dat Engeland liever zelf een Engelschen inspecteur aan boord van zijn schepen zal plaatsen om daarmede andere inspecteurs te weren. Maar de mogelijkheid blijft altijd bestaan, dat een land, dat emigranten levert, van de reederij vordert, dat met de emigranten een inspecteur, zij het dan geen officieele inspecteur, mee vervoerd wordt.

De slappe, weinig beduidende regeling is dan ook m.i. meer te verklaren uit de tegenstrijdige belangen,

belangen n.l. van de landen, wier onderdanen emigreeren, belangen van de zeevarende landen, die de emigranten transporteeren en belangen van de rederijen, die lang niet altijd samengaan en die een rustige behandeling van het onderwerp bemoeilijken, dan wel uit de onbevoegdheid van de Conferentie.

Naast vorenbedoeld ontwerp-verdrag nam de Conferentie met 89 tegen 19 stemmen een aanbeveling aan daartoe strekkende, dat wanneer ten minste 15 vrouwen of jonge meisjes zonder verantwoordelijke geleide zich aan boord van een schip met emigranten bevinden, een behoorlijk bevoegde vrouw aan boord moet zijn, welke — geen andere functie aan boord hebbende — die emigranten den zedelijken en materiëelen steun zal geven, welke zij noodig hebben. Zij mag echter op geenerlei wijze inbreuk op het gezag van den kapitein maken.

* * *

Behalve het hiervoor besproken ontwerp-verdrag en aanbeveling, de emigranten rakende, heeft de Conferentie enkele beslissingen genomen, welke voor hare toekomstige ontwikkeling van veel belang kunnen zijn. Ik vermeld in de eerste plaats de reglementswijziging, waarbij een z.g. dubbele discussie wordt ingesteld.

Tot recht begrip hiervan moet ik even in herinnering brengen, dat in 1924 de Conferentie een voorloopige reglementswijziging had aangenomen, waarbij een dubbele lezing werd ingevoerd. Krachtens dat stelsel zou de eindstemming over een ontwerp-verdrag ingesteld kunnen worden tot een volgend jaar, terwijl dan in dien tusschentijd de Regeeringen de bevoegdheid hadden om amendementen in te dienen, welke zij noodig achten om hun bekrachtiging te vergemakkelijken. De Conferentie, die zich definitief over het ontwerp had uit te spreken, zou dan, nadat de voorstellencommissie de amendementen onderzocht zou hebben, de daarvoor in aanmerking komende amendementen onderzoeken en tot eindstemming overgaan. Deze regeling, geboren uit het verlangen om de ratificaties van de ontwerp-verdragen te vergemakkelijken, heeft bij de daarmede in 1925 genomen proef niet voldaan. Zij ontaardde in een tweede behandeling van het geheele onderwerp, waarbij alle voor- en tegenargumenten weder herhaald werden. De Conferentie kwam ten aanzien van het stelsel van tweede lezing het vorige jaar niet tot een bevredigende oplossing en besloot daarom dat geheele vraagstuk aan den Raad van Beheer ten onderzoek op de dragen, die zulks gedaan heeft en een voorstel voor een z.g. dubbele discussie deed. Dat voorstel is ten slotte eenigszins gewijzigd door de Conferentie aangenomen.

De gang van zaken zal nu in het vervolg als volgt zijn: wanneer een onderwerp op de agenda geplaatst is, zal het Internationaal Arbeidsbureau een rapport samenstellen, waarin de wetgeving en de practijk in de verschillende landen worden uiteengezet. Dat rapport, waaraan een ontwerp-questionnaire zal worden toegevoegd, wordt vóór de opening van de conferentie aan de Regeeringen toegezonden. De conferentie zal dat rapport bespreken en oordeelt zij het onderwerp geschikt voor een ontwerp-verdrag of aanbeveling, dan besluit zij het onderwerp op de agenda van de volgende conferentie te plaatsen en stelt vervolgens de questionnaire definitief vast, welke dan door het Bureau aan de Regeeringen gezonden wordt. De antwoorden van de Regeeringen worden vervolgens, zooals nu ook geschiedt, door het Bureau verwerkt in een definitief rapport, terwijl dan op die volgende conferentie het onderwerp op de gewone wijze behandeld wordt.

In het kort samengevat komt het dus hierop neer, dat het eene jaar een debat zal plaatshebben over de algemeene punten, terwijl desverlangd het volgende jaar een ontwerp-verdrag of aanbeveling het onderwerp van beraadslaging zal uitmaken.

Men heeft hoop, dat deze wijze van behandelen veel hindernissen voor ratificatie zal wegnemen en

het tot standkomen van goed geredigeerde conventies zal bevorderen.

De Heer Zaalberg, Regeeringsvertegenwoordiger voor Nederland en voorstander van de dubbele discussie, ofschoon dientengevolge de werkzaamheden met een jaar vertraagd worden, stelde nog in 't licht, dat, ware de conventie van Washington betreffende den achturedag volgens het systeem van de dubbele discussie tot stand gekomen, naar zijn overtuiging zich thans niet die moeilijkheden met de ratificatie zouden voordoen.

Een andere reglementswijziging, welke aangebracht is, geeft uitdrukkelijk aan alle afgevaardigden het recht, om alle vergaderingen der commissies bij te wonen en daar gelijke rechten te hebben als de leden der commissies met uitzondering van het stemrecht.

Amendementen betreffende de vertegenwoordiging in de commissies, waaronder een van den Heer Serrens (technisch adviseur van den arbeidersafgevaardigde) over vertegenwoordiging van minderheden, werden weer naar den Raad van Beheer verwezen, zoodat het volgend jaar wellicht wederom een reglementswijziging aan de orde zal zijn.

Als belangrijke resolutie moet vermeld worden, die, welke de Conferentie met betrekking tot artikel 408 van het Vredesverdrag nam. Krachtens dat artikel brengen de Regeeringen, die bij het Internationaal Arbeidsbureau zijn aangesloten, jaarlijks een verslag uit nopens de genomen maatregelen ter uitvoering van de verdragen, waartoe zij zijn toegetreden. De directeur legt aan de Conferentie een overzicht van die verslagen over. Gezien den omvang van dat overzicht is het voor de afgevaardigden meestentijds niet mogelijk met vrucht daarover te discussieeren. Met 66 tegen 36 stemmen (de geheele Nederlandsche delegatie stemde vóór) is een resolutie aangenomen, waarbij den Raad van Beheer verzocht wordt om bij wijze van proef een commissie van 6 à 8 experts in te stellen, die het rapport van den Directeur zal onderzoeken, aanvullende inlichtingen aan de Regeeringen zal vragen, wanneer zulks wenschelijk blijkt en die aan den Raad van Beheer een rapport zal aanbieden, dat dan de Directeur, na advies van dien Raad, bij zijn jaarlijksch overzicht aan de Conferentie zal overleggen. Bovendien wordt in die resolutie aanbevolen om elk jaar uit de conferentie een commissie te benoemen, welke de overzichten van de rapporten als bedoeld in art. 408 van het Vredesverdrag zal onderzoeken. Het is volstrekt niet de bedoeling, dat die commissie van deskundigen op eenigerlei wijze inbreuk zal maken op de rechten, neergelegd in de artikelen 409 en 412 van het Vredesverdrag. Zij zal, zooals reeds gezegd, slechts de bevoegdheid hebben nadere inlichtingen in te winnen om een vollediger overzicht van de genomen maatregelen te krijgen en daardoor de werkzaamheden van de Conferentie te vergemakkelijken. Men hoopt, dat dientengevolge de ratificaties doeltreffender zullen worden. Tegen dit voorstel is aangevoerd, dat het wel eens ten gevolge kon hebben, dat minder geratificeerd werd.

Dat houdt dus in, dat verondersteld wordt, dat de Regeeringen, die ratificeeren, niet van plan zijn de bepalingen toe te passen! Maar dat zou de goede trouw van de Regeeringen aantasten. In dit verband wil ik er op wijzen, dat de Regeeringsvertegenwoordigers van Hongarije, Italië, Polen en Servië met verschillende werkgeversvertegenwoordigers tegen de resolutie waren.

De toekomst zal leeren, wat het resultaat van bedoelde commissie van experts zal zijn en welke gevolgen zij voor de ratificaties zal hebben.

Voor ik dit overzicht besluit, dat volstrekt geen aanspraak op volledigheid wil maken, daar ik slechts enkele punten, welke van algemeen belang zijn, heb willen belichten, en b.v. de belangrijke openingsspeech van den voorzitter met stilzwijgen moet voorbijgaan, omdat zij te ver af zou voeren van hetgeen op de huidige

conferentie behandeld werd, wil ik er nog melding van maken, dat ook dit jaar weer bij de behandeling van het rapport van den Directeur vele speeches gewijd waren aan de 8 uren conventie van Washington en aan de in Maart van dit jaar te Londen gehouden conferentie van Ministers van Arbeid van verschillende landen in zake voornoemde conventie. Nieuw licht werd hierover niet verspreid. Afgewacht zal moeten worden of inderdaad thans die landen: Engeland, Duitschland, Frankrijk en België tot ratificatie zullen overgaan. Die door Frankrijk en België schijnt spoedig te zullen gebeuren. Engeland heeft echter zijn handen vol met de mijnwerkerstaking en voorloopig geen tijd zijn aandacht aan de conferentie van Londen te schenken.

G. J. STEMBERG.

HET BELGISCHE TRACTAAT.

Prof. van Eysinga meent in zijn artikel van 9 Juni in de E.-S. B., dat de economische nadeelen van de Belgisch-Nederlandsche regeling voor Nederland verzacht moeten worden door een *grootscheepsch plan van compenseerende maatregelen*. Dit lijkt mij geen aangename oplossing voor de Nederlandsche belastingbetalers, die zich wellicht verheugd hebben over de mededeeling, hun in de M. v. A. gedaan, dat de onderhoudskosten van de Westerschelde beperkt blijven tot de verlichting, beakening, opruiming van wrakken en tot het baggeren van 15 miljoen M³ per 20 jaar (de kosten van het meerdere baggerwerk komen ten laste van België „behoudens nadere overeenkomst” — wel niet zonder reden zal België op opneming van deze bepaling hebben aangedrongen).

De financiële gevolgen van het tractaat zijn voor Prof. van Eysinga een factor van betekenis, althans hij wijst op „het positieve voordeel voor Nederland, dat het bevrijd raakt van allerlei bepalingen uit art. „IX van het Vredetractaat van 1839, die te eeniger „tijd misschien heel wat meer aan onze schatkist zouden kunnen gekost hebben”. Dit ziet op de ongerustheid van de M. v. A., dat het Hellegat eens onbruikbaar zou kunnen worden. Welke redenen bestaan er nu eigenlijk om voor verzanding van dit eeuwenoude vaarwater te vreezen? Daarvoor moeten dan toch wel zeer zwaarwichtige gronden bestaan om te kunnen dienen ter verdediging van een kanaalaanleg, dat voor de Nederlandsche Noordzeehavens buitengewone nadeelen zal opleveren. Wordt er ook wel aan gedacht, dat de Hollandsche stroomen slechts bevaarbaar behoeven te zijn voor schepen van ongeveer 4 meter diepgang, terwijl de vooruitgang in den scheepsbouw van zeekesteelen weldra den eisch aan de Westerschelde kan stellen van 12 meter diepgang?

Prof. van Eysinga haalt uit de M. v. A. aan, dat het nieuwe verdrag „de politieke positie van Nederland aan de Schelde versterkt en bevestigt”, maar laat daarop onmiddellijk volgen, dat de onthouding van elk politieeel optreden tegenover doorgaande handelsvaartuigen ook hem te ver gaat. Moet men daaruit opmaken, dat Z.H.G. het eigenlijk niet eens is met de bewering van de M. v. A. en eerder de woorden van Prof. Struycken zou kunnen onderschrijven: „Een gemeenschappelijke administratie over de geheele Schelde ondermijnt de Nederlandsche souvereiniteit over de rivier op ernstige wijze”?

Er is reden dit te veronderstellen, omdat Prof. v. Eysinga mededeelt, dat de Nederlandsche Regeering te recht niet het Statuut van Barcelona heeft aangenomen. Waar dit Statuut zich baseert op de volkomen souvereiniteit van den oeverstaat, zou het te verwachten zijn, dat Prof. van Eysinga zich heftig verzet tegen een regeling, zooals in het Belgische Verdrag ten aanzien van het Scheldebeheer wordt voorgesteld en waarin Nederland ten eigen nadeele veel verder gaat dan de Conferentie van 1921.

Is het niet een te ver gaande afwijking van het Statuut, dat alleen voor vreedetijd geldend is en niet

de rechten en verplichtingen van oorlogvoerenden en neutralen in oorlogstijd regelt, als de toelichtende Memorie op het Belgische tractaat zegt, dat in oorlogstijd de bepalingen *van kracht blijven*, voor zoover zulks vereenigbaar zal zijn met de rechten en plichten der oorlogvoerenden en neutralen? Mijnen en de oorlogsbebakening mogen nu wel in de Schelde gelegd worden, mits dit geschiedt door de ook uit Belgen bestaande beheerscommissie; onze militaire autoriteit kan niet zelfstandig optreden. Waarom niet een duidelijke bepaling opgenomen in den geest van die van 30 Nov. 1891: „Il est bien entendu que cette convention ne visa pas le cas de guerre ou du danger éventuel de guerre?”

Prof. van Eysinga acht „de formule zeer gelukkig, „die in het Protocol gevonden is om de voor België „zoo zwaar wegende scheepvaartbelangen en de voor „Zeland zoo uiterst vitale oeverbelangen met elkan- „der in overeenstemming te brengen”. Z.H.G. meent, dat hiermede gehandeld is in den geest van art. 10 lid 3 van het Barcelonasche waterwegen-statuut (dat overigens naar zijn meening *te recht* door de Ned. Regeering niet is aanvaard). Die overeenstemming kan ik niet ontdekken. Bedoeld lid bevat de slotwoorden: *It is understood however, that such works (indien een of meer van de landen, waardoor de rivier stroomt, aanbieden de kosten van verbeteringswerken en een behoorlijk aandeel in de latere extra- onderhoudskosten voor hùn rekening te nemen) cannot be undertaken so long as the State on the territory of which they are to be carried out, objects on the ground of vital interests.*

Het Protocol van het Belg. tractaat zegt in zeer vago bewoordingen, dat „de beslissingen van de be- „heerscommissie of van de scheidsrechters rekening „zullen moeten houden met de te nemen *maatregelen* „om het gevaar te keeren, dat voor de veiligheid van „het oevergebied kan ontstaan door besluiten, die de „beheerscommissie ter wille van de belangen van de „scheepvaart neemt”.

Hoe kan nu Prof. van Eysinga, voor wien het Statuut van Barcelona te ver gaat, deze waterachtige woorden toejuichen en zeggen, dat zij in den geest van het Statuut zijn? Het is mij niet duidelijk.

Barcelona stelt kort en duidelijk vast: voor onderhoudskosten mag een oeverstaat van de andere landen wegens geldige redenen bijdragen vorderen; voor verbeteringskosten behoeft een oeverstaat geen gelden uit te geven.

Zoo Prof. van Eysinga zou willen aantonen, dat het Belgische tractaat zoowel ten opzichte van de soevereiniteit, als van de belangen van de oeverbewoners en van de financieele verplichtingen minder ver gaat dan het Statuut van Barcelona, dan houd ik mij voor zijn terechtwijzing beleefd aanbevolen.

Mr. W. SUERMONDT LZN.

* * *

Naschrift. Het verschil in redactie tusschen het nadere Belgisch-Nederlandsche Protocol van 18 Mei 1926 onder II in artikel 10 lid 3 van het Barcelonasche waterwegenstatuut was ons natuurlijk niet ontgaan. Toch gelooven wij, dat ook door het Protocol het Zeeuwsche oeverbelang volkomen tot zijn recht komt; bij het maken van eventuele werken tot verbetering van de Schelde zal toch volgens het Protocol ook op dit oeverbelang moeten gelet worden; komt door het ontworpen scheepvaartverbeterwerk het oeverbelang in gevaar, dan moeten maatregelen genomen worden *om dit gevaar te keeren*; werken tot verbetering van de Schelde zullen dus alleen toelaatbaar zijn voor zoover het oeverbelang daarbij volkomen veilig gesteld wordt, terwijl de daardoor veroorzaakte meerdere kosten begrepen zullen zijn in de kosten van het Scheldeverbeterwerk. Verzoening van scheepvaart- en oeverbelang is het doel zoowel van artikel 10 lid 3 van het Statuut van Barcelona als van het Protocol van 18 Mei 1926, en wij kunnen

niet inzien, dat het Zeeuwsche oeverbelang door het Protocol niet volkomen gewaarborgd zoude zijn.

Mr. Suermondts vraagt, of het niet een zeer gewichtige — en blijkbaar ongewenschte — afwijking van het Barcelonasche Statuut is, dat dit „alleen voor vreedstijd geldt en niet de rechten en verplichtingen van oorlogvoerenden en neutralen in oorlogstijd regelt”, terwijl de bepalingen van het Belgische verdrag in oorlogstijd *van kracht blijven*, voor zoover zulks vereenigbaar zal zijn met de rechten en plichten der oorlogvoerenden en neutralen. Vergeet Mr. Suermondts hier niet, dat ook artikel 15 van de Barcelonasche regeling uitdrukkelijk zegt, dat het Statuut „in oorlogstijd van kracht zal blijven in de mate die met de rechten en verplichtingen der oorlogvoerenden en onzijdigen vereenigbaar is?”

Herhaaldelijk stelt Mr. Suermondts het Statuut van Barcelona tegenover de Schelderegeling in het Belgische tractaat, telkens de voorkeur gevende aan het eerste. Nu zullen wij zeker niet ontkennen, dat het Statuut van Barcelona goede bepalingen inhoudt, maar of het voor Nederland aannemelijk is, is eene andere vraag. Behalve de Schelde loopen er ook nog andere internationale rivieren door ons land, o.a. de Rijn! Het zoude ons niet verwonderen, indien het juist met het oog op de voor Nederland allervitaalste Rijnbelangen is, dat onze Regeering het Statuut van Barcelona niet heeft kunnen aanvaarden, en wij vermoeden, dat, zoo Mr. Suermondts dezen kant der zaak nog eens zoude overwogen, hij veel voor dit standpunt zoude voelen.

Ten slotte de compenseerende maatregelen tegenover de onloochenbare economische nadeelen van het Belgische verdrag. Wat wij meenden te moeten gispen in de M. v. A. was, dat deze er zich toe bepaalt de goedkeuring van het verdrag aan te bevelen, en daaraan niet toevoegt de stellige bereidverklaring der Regeering, om met alle beschikbare kracht mede te werken tot het zoo snel mogelijk verwezenlijken van al die talrijke maatregelen, waardoor het belang der groote Nederlandsche zeehavens, en dus van het *geheele land*, bevorderd kan worden, en dientengevolge de economische nadeelen van het Belgische verdrag kunnen gecompenseerd worden. Er kan nog ontzettend veel voor onze zeehavens gedaan worden! Meenen nu de Staten-Generaal de Regeering ten slotte te moeten volgen in zake het verdrag met België, welnu — dit was de bedoeling onzer opmerking — laten zij dan ten minste ervoor zorgen, dat van die gelegenheid worde gebruik gemaakt om op groot-scheepsche wijze de verwezenlijking van al die maatregelen in het belang onzer havens vast te leggen. Dat dit geld zal kosten, spreekt vanzelf; maar zoude, om een voorbeeld te noemen, het kanaal van Amsterdam naar den Bovenrijn zonder Belgisch tractaat geen geld kosten?

W. J. M. VAN EYSINGA.

HET ONTWERP-WEGENBELASTINGWET.

II (Slot).

In het nummer van dit Weekblad van 18 Februari 1925 vestigde de ondergeteekende de aandacht op het voorstel der Staatscommissie om het weggeld tot bestemmingsheffing te maken en de opbrengst te storten in een wegenfonds. Dit fonds zou dan rechtspersoonlijkheid moeten krijgen, als een afzonderlijke tak van staatsdienst met een afzonderlijke boekhouding zijn te constitueeren en de bevoegdheid moeten hebben, behoudens telkens door den wetgever te verleenen machtiging, ten eigen name, door den Staat onvoorwaardelijk gearandeerde leeningen te sluiten. Behalve de opbrengst van het weggeld en vergoedingen voor in onderhoud overgenomen wegen, zou jaarlijks een vaste Rijksbijdrage in het fonds worden gestort.

Dit onderdeel van het voorstel der Staatscommissie heeft in het wetsontwerp een aanmerkelijke verbetering ondergaan. De Regeering is terecht van meening, dat het instellen van een zelfstandig lichaam

geen aanbeveling verdient. Weliswaar wordt het denkbeeld van een wegenfonds behouden, maar het beperkt zich in het voorstel der Regeering tot het voorschrift van een afzonderlijke administratie. Van het sluiten van leeningen is geen sprake; door den Staat zullen aan het fonds zoo noodig voorschotten kunnen worden verstrekt. De Rijksbijdrage aan het fonds wordt niet voor een aantal jaren gefixeerd, maar zal jaarlijks bij de begroting worden vastgesteld. Hiermede is de instelling gebracht binnen het kader van het bestaande begrotingsstelsel. Bestaat er intusschen onder deze omstandigheden voor de instelling van het fonds nog wel aanleiding? Dit hangt af van de vraag, wat met de instelling wordt bedoeld.

De motiveering te dien aanzien in de Memorie van Toelichting is mager. Zij beperkt zich tot de opmerking, dat de provincie een deel van de opbrengst der wegbelasting moet ontvangen, hetwelk haar even goed als het Rijk in staat moet stellen zich van haar overheidstaak op het gebied der wegen te kwijten, en dat daarvoor de vorming van een wegenfonds aan de Regeering de meest doelmatige regeling voorkomt. Voor een verdeling van gelden over de provincies, welk systeem men daarbij ook volgt, heeft men echter geen fonds noodig. De uitkeering van provinciale en gemeentelijke opcenten op de Rijks directe belastingen heeft ook zonder afzonderlijk fonds plaats.

De Staatscommissie gaf voor de instelling van een wegenfonds een andere motiveering, n.l. dat in de wet waarborgen moesten worden opgenomen, dat de opbrengst van de belasting ook inderdaad zal worden besteed voor het doel, waarvoor zij geheven wordt. Afgescheiden van de doelmatigheid van een dergelijken wettelijken waarborg¹⁾, zal deze bedoeling door de voorgestelde regeling echter niet worden verwezenlijkt. Bereikt wordt slechts, dat een minstens even groot bedrag als de opbrengst der belasting aan de wegen zal worden besteed. Wordt de Rijksbijdrage jaarlijks de sluitpost van de begroting van het fonds, dan zal een meerdere opbrengst van de belasting indirect aan de algemeene Rijksmiddelen ten goede komen.

Het eenige argument, dat wellicht voor de instelling van een wegenfonds kan worden aangevoerd, zou kunnen zijn, dat van de losmaking van den band tusschen de uitgaven voor wegen en den gewonen dienst der Staatsbegroting. Hetzelfde argument heeft ook gegolden bij de instelling van het Bouwfonds voor de departementen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Dit argument kan inderdaad van waarde zijn, doch het wordt in de Memorie van Toelichting tot het onderhavige wetsontwerp niet genoemd. Of hebben louter psychologische overwegingen, n.l. om de weggebruikers gunstig voor de heffing te stemmen, den doorslag gegeven? Naar aanleiding hiervan zij er de aandacht op gevestigd, dat de Engelsche Regeering, blijkens de hierboven aangehaalde redevoering van den Kanselier van de Schatkist in het Lagerhuis op 26 April 1926²⁾, voorstelt om een deel van de opbrengst van de belasting op motorvoertuigen van het Wegenfonds naar de Schatkist over te brengen.

"For the future we propose", zoo betoogde de spreker, "that the revenue from motor taxation shall be divided between the Road Fund and the Exchequer on the broad principle that what is raised on account of wear and tear should go to the roads and the balance from the luxury or the pleasure aspect of it shall go to the Exchequer." Bij voorbaat verweerde de Kanselier zich tegen een eventueel betoog, dat de geheele opbrengst der belasting op motorrijtuigen ten behoeve van de wegen zou moeten worden besteed.

¹⁾ Zie het artikel in dit weekblad van 18 Februari 1925.

²⁾ In het vorig nummer werd abusievelijk als datum van deze redevoering vermeld 26 April 1920 (bl. 538, 2e kol. 18e r. v. o.).

Het denkbeeld van de Staatscommissie tot instelling van een Wegenraad is in het wetsontwerp niet overgenomen. Ook dit valt toe te juichen. De verbetering van de wegen zal ook zonder een nieuw adviseerend college ongetwijfeld even goed tot stand komen.

Het wetsontwerp bepaalt zich niet tot een heffing van gelden, maar geeft ook regelen voor de verbeteringen van de verkeerswegen, die daarmede zullen worden bekostigd. Ten einde te bevorderen, dat die verbeteringen volgens een bepaald stelsel geschieden, wordt voorgeschreven het vaststellen van een Rijkswegenplan door de Kroon en van een provinciaal wegenplan in iedere provincie door Gedeputeerde Staten onder goedkeuring van de Kroon, al welke plannen ten minste eenmaal in de tien jaren moeten worden herzien. Op het eerstgenoemde plan zullen worden gebracht de bestaande en aan te leggen wegen, welke hoofdverbindingen vormen voor doorgaand verkeer met motorrijtuigen. Die wegen vormen te zamen het primaire net; ook andere dan Rijkswegen kunnen er toe behooren. Op de provinciale wegenplannen zullen worden gebracht de bestaande en aan te leggen wegen, welke naast de op het Rijkswegenplan voorkomende wegen in de provincie noodig zijn als verbindingen voor doorgaand verkeer met motorrijtuigen (het secundaire net) en verder van het tertiaire net slechts die wegen, welke weliswaar nog niet van veel beteekenis voor het algemeen verkeer zijn, maar zoodanige beteekenis eerlang zullen krijgen. De wegen op het provinciaal wegenplan voorkomende, kunnen in onderhoud zijn bij de provincie, maar ook bij gemeenten, waterschappen en particulieren. Ook kan het zijn, dat sommige gedeelten bij het Rijk in onderhoud zijn. Door de plaatsing van een weg op het Rijkswegenplan of op een provinciaal wegenplan wordt dus niets beslist over den onderhoudsplicht.

Naast elk wegenplan van Rijk en provincie zal jaarlijks een lijst worden vastgesteld van de daarop voorkomende wegen, welke in voldoende staat verkeer, of waarvan de verbetering of de aanleg is ondernomen of voortgezet. Deze lijsten zijn van belang voor het aandeel, dat Rijk en provincie in de opbrengst van de wegenbelasting en van de rijwielenbelasting krijgen, omdat de verdeling plaats heeft in verhouding van het totaal van de lengte der wegen, die op elk dezer lijsten voorkomen. Hierin is een prikkel tot goed onderhoud en tot het aanbrengen van verbeteringen gelegen; immers de wegen, die niet aan de gestelde eischen voldoen, tellen bij den maatstaf der verdeling niet mee. Bij de verdeling tusschen de provinciën onderling wordt daarenboven ook nog met de opbrengst der belasting in elke provincie en met de verhouding tusschen de lengte van de op de Rijkslijst en de provinciale lijst in die provincie voorkomende wegen rekening gehouden. De verdeling binnen iederè provincie over de daarvoor in aanmerking komende onderhoudplichtigen zal geschieden door Gedeputeerde Staten. Ten einde te bevorderen, dat het primaire net zoo spoedig mogelijk in orde komt, zal het Rijk de eerste vijf jaren ten minste 70 pCt., de volgende vijf jaren ten minste 65 pCt. en de daarop volgende vijf jaren ten minste 60 pCt. van de belastingopbrengst voor zich behouden.

De Regeering raamt, blijkens de Memorie van Toelichting, de kosten voor den aanleg en het verbeteren van de op het Rijkswegenplan en de provinciale wegenplannen te brengen wegen (met inbegrip van verbetering van de rivierovergangen) op een bedrag van ruim 300 millioen, in 25 à 30 jaar te voltooien, zoodat voor elk jaar op 12 à 10 millioen deswege zal moeten worden gerekend. De gewone jaarlijksche onderhoudskosten van deze wegen worden geschat op 9¹/₂ millioen, zoodat per jaar voor al die wegen te zamen ongeveer 21 millioen zal moeten worden uitgegeven. Daartegenover wordt gerekend op een opbrengst van de wegenbelasting van ruim 6

millioen, van de rijwielbelasting van 6 millioen en van een bijdrage uit andere middelen van het Rijk van $4\frac{1}{2}$ millioen, welk laatste bedrag overeenkomt met hetgeen thans door het Rijk jaarlijks voor onderhoud en verbetering van geringen omvang van wegen wordt uitgegeven, te zamen derhalve $16\frac{1}{2}$ millioen. Het resteerende bedrag van 5 millioen zal ten laste blijven van de andere onderhoudplichtigen en komt ongeveer overeen met hetgeen thans uit dien hoofde te hunnen laste komt. Het spreekt vanzelf, dat deze cijfers van globalen aard zijn en meer bestemd zijn om de gedachten te bepalen dan om als raming over de eerstvolgende 25 jaren dienst te doen.

Resumeerende is de conclusie: een goed wetsontwerp. Men kan over sommige onderdeelen van onderdeel verschillen, maar dit zal bij iedere regeling wel het geval zijn. Niet te ontkennen valt, dat met de voorgestelde regeling veel goeds kan worden bereikt en te hopen is, dat het ontwerp binnen korten tijd tot wet zal worden verheven.

R. H. DE VOS VAN STEENWIJK.

's-Gravenhage, 7 Juni 1926.

UIT HET JAARVERSLAG VAN DE NEDERLANDSCHE BANK.

De gouden standaard in de praktijk.

De buitenlandse wisselportefeuille.

Goudafgifte voor het binnenlandsch verkeer.

Het verslag over 1925/26 van den President van De Nederlandsche Bank vangt aan met een beschouwing over de toepassing van den gouden standaard sinds 28 April 1925, den historischen datum, waarop Nederland, te zamen met Engeland en enkele andere gebieden, tot het goud als basis van het ruilmiddel terugkeerde:

Nederland behoorde tot de weinige landen, welke feitelijk te veel goud op dien datum bezaten. Volgens de balans van 30 Maart 1925 bezat De Nederlandsche Bank ruim f 500 millioen goud tegenover dadelijk opvraagbare obligo's van ruim f 940 millioen. Reeds in het vorige boekjaar, 1 April 1924 tot 31 Maart 1925, hadden wij voor eene waarde van f 78½ millioen aan vreemde gouden munten en baren naar New-York verzonden. Wij deden dit reeds destijds om twee redenen:

1o. om een krachtig buitenlandsch dépôt op goudwaarde te hebben, waarop wij door trekking van chèques of telegrafische uitbetalingen als het ware à la minute de verhouding van den gulden tot de algemeen erkende goudwaarde van den Amerikaanschen dollar konden steunen; trekkingen door chèque of telegrafische overboeking zijn toch veel eenvoudiger en kunnen sneller uitgevoerd worden dan verzending van goud, waarbij vele manipulaties vereischt zijn, als afwegen, emballeeren, verzenden, ontvangen, esayeren, weder afwegen;

2o. om het overtollige, in onze kelders renteloos liggende, goud in het belang van ons land rentegevend te maken.

Nog een motief kwam voor ons in het spel. Het is wenschelijk, ook voor de handhaving van de waarlevastheid van het goud, dat niet te veel goud in enkele landen wordt opgehoopt, terwijl in andere landen in verhouding te weinig goud voorhanden is. Onze goudvoorraad was te overvloedig; er was dus een goede grond aanwezig om het overtollige goud over te brengen naar één van de groote goudmarkten van de wereld, vanwaar het zijn natuurlijke loop naar andere landen zou kunnen vinden. In dit opzicht lag dat overtollige goud beter in Amerika dan in Holland, ook al had Amerika voor zichzelf geen behoefte aan goud, omdat het feitelijk ook reeds te veel had. Een teveel vloeit echter gemakkelijker weg van Amerika dan van Holland. Wij zijn daarom reeds in 1924 begonnen goud naar de Vereenigde Staten te zenden.

Toen evenwel Engeland tot den gouden standaard was teruggekeerd en wij dus de zekerheid verkregen, dat Ponden Sterling in rekening-courant voor ons dezelfde waarde zouden behouden als goud, was er alle aanleiding ook naar Engeland een deel van onzen nog steeds overvloedigen goudvoorraad over te brengen. Vandaar, dat wij in de maanden Juni tot Augustus 1925 nog eens voor eene waarde van f 65 millioen aan goud naar Engeland hebben gezonden, en bovendien een deel van ons belangrijk tegoed in Amerika naar Engeland hebben overgebracht.

Deze goudzendingen, zoowel naar Amerika als naar En-

geland, hadden natuurlijk geen invloed op den wisselkoers van den gulden; want wij verkregen daarvoor in de plaats de volle tegenwaarde in tegoed aan dollars en in Ponden Sterling. Tegenover afneming van onzen metaalvoorraad nam dus onze buitenlandse wisselportefeuille (inclusief tegoed in rekening-courant, in de weekbalans aan de debetzijde opgenomen onder Diverse Rekeningen) met hetzelfde bedrag toe. Zoo heeft op 25 Januari 1926 onze buitenlandse wisselportefeuille een maximum bereikt van f 248 millioen. Het laagste bedrag bedroeg f 119 millioen op 14 April 1925, dat was dus nog vóór de wederaanvaarding van den gouden standaard.

Voor Engeland was deze toevloeiing van goud niet zonder beteekenis. Pessimisten op het punt van de weder-invoering van den gouden standaard hadden voorspeld, dat Groot-Brittannië aan 266 groote afvloeiingen van goud zou blootstaan, dat het den gouden standaard niet zou kunnen handhaven. Het eerste gevolg van het overgaan tot dien standaard is echter geweest eene belangrijke toevloeiing van goud naar Engeland, waarin, als aangegeven, onze verzendingen niet zonder beteekenis waren. Onder deze omstandigheden is ons tegoed in Engeland tegen 1 Januari 1926 opgelopen tot f 17½ millioen, een cijfer, dat nog nimmer bereikt werd in de boeken der Bank.

Intusschen hebben nog andere oorzaken medegewerkt tot vorming van een zoo belangrijk tegoed buitenslands. De groote oogsten uit onze koloniën, in verband met de hooge prijzen voor eenige artikelen, riepen ook belangrijke veranderingen in het leven, welke uit den aard der zaak voor een groot deel gefinancierd moesten worden over Londen. Daardoor rees de koers van den gulden tegenover het Pond Sterling in die mate, dat goud-invoer uit Engeland mogelijk werd. Opzettelijk hebben wij toen de markt eenigen tijd aan zichzelf overgelaten, om volgens het systeem van den gouden standaard, het goud zijn vrijen loop te laten. Het gevolg is geweest, dat in October-November 1925 ruim f 50 millioen aan goud uit Engeland naar ons land afstroomde.

Het streven om de wisselkoersen binnen de goudpunten te houden heeft in tegenstelling tot de vooroorlogsjaren de beteekenis der buitenlandse portefeuille zeer verhoogd, hetgeen als volgt gemotiveerd wordt:

Buiten twijfel hebben groote kapitalen uit het buitenland een veilig heenkomen gezocht in Nederland, niet het minst om het feit, dat de gulden in vergelijking met andere deviezen grotere stabiliteit heeft getoond. Die vreemde kapitalen geven ook eene verklaring van de groote geldruimte, welke bijna doorlopend in ons land heeft geheerscht. Deze ruimte is echter eene waarschuwing, dat Nederland, om redenen geheel buiten zijn eigen toedoen gelegen, bloot kan staan aan plotselinge groote opvragingen van geld uit den vreemde. Een zeer krachtige buitenlandse wisselportefeuille naast een ruimen goudvoorraad zal dus ook in de naaste toekomst een absoluut onontbeerlijk tegenwicht moeten vormen om onder alle omstandigheden den gulden te handhaven in de rustige atmosfeer binnen de z.g. goudpunten gelegen. Vooral moet dit in het oog gehouden worden wegens de mogelijkheid, dat de prijzen der koloniale producten en de omvang der oogsten in komende jaren 266 kunnen terugloopen, dat de gulden daaruit in de toekomst niet den steun zal verwerven, welke hem in de laatste paar jaren deelachtig werd.

Over de goudafgifte voor het binnenlandsch verkeer zegt het verslag het volgende:

Intusschen was onze goudvoorraad door de toestrooming van ongeveer f 50 millioen aan goud uit Engeland van zelf weder aangegroeid. In dit feit hebben wij aanleiding gevonden om het uit Engeland binnenkomende goud te doen vermunt tot tienguldenstukken en een proef te nemen met het in circulatie brengen van Nederlandsch goudgeld. Vóór den oorlog was de goudvoorraad van de Bank ongeveer f 162 millioen. Dit bedrag was te gering om eene werkelijke circulatie van goud raadzaam te maken. Immers juist wanneer men het goud het best kan gebruiken, in tijden van crisis door oorlog of door ernstig dalen van den wisselkoers, wordt het goud, door hetgeen de Duitschers noemen „Angstbedarf”, verborgen gehouden, en aan zijne bestemming onttrokken. Wij staan nu echter voor geheel andere toestanden; wij hebben nu veel meer een teveel aan goud. In die omstandigheden heeft het onder het publiek brengen van het goud niet meer bezwaren, welke vroeger daartegen bestonden; daartegenover toch wordt de circulatie wel gediend door een geriefelijke gouden munt, ook uit hygiënisch oogpunt, maar bovendien blijft ook bij opbergen in tijden van spanning dat goud als een stille reserve in den lande. Te eeniger tijd zal het toch weder te voorschijn

komén en dan zijn functie van circulatie- en eventueel van remise-middel hernemen. Een dergelijke stille reserve onder het publiek is eene luxe, welke eene circulatie-bank zich kan veroorloven, indien zij overigens krachtig genoeg is om het voorloopig ook zonder dien voorraad te stellen. En dit was nu bij ons het geval.

Mitsdien hebben wij aan 's Rijks Munt te Utrecht in November 1925 de opdracht gegeven om voor een bedrag van f 45 millioen aan tiengulden-stukken te slaan. De Munt heeft tot 31 Maart 1926 hiervan afgeleverd f 34 millioen. Intusschen konden wij uit onzen bestaanden voorraad tiengulden-stukken aan het publiek afgeven; wij betrokken alle soorten van aanmuntingen in die afgiften, om tegen te gaan, dat het publiek eene hoogere waarde zou toekennen aan stukken van een bepaalden muntslag met het oog op de zeldzaamheid, veroorzaakt door een niet ruime verspreiding. Sedert 17 November 1925 hebben wij afgegeven rond f 35 millioen, en voor zooverre wij kunnen nagaan, zijn hiervan ongeveer f 10 millioen naar Nederlandsch-Indië verzonden. Voor Curaçao gaven wij bovendien f 200.000,— af in verband met den stand van den wisselkoers, welke meer dan 1 pCt. agio boven onzen gulden deed. De proef heeft voorloopig tot resultaat gehad, dat uit de circulatie een bedrag van slechts f 864.500,— bij ons is teruggekomen.

Hoewel wij het goud vrijelijk afgaven, zonder eenige voorwaarde, hebben wij wel gevraagd voor welke doeleinden het zou moeten dienen, om eenigszins kijk te houden op het gebruik, hetwelk van het goud zou worden gemaakt. Toen wij in de laatste maanden bemerkten, dat de circulatie in ons land door de afgegeven bedragen vrijwel verzaagd was, doch dat de handel deze goudstukken wilde verwerven om die weder af te zetten in landen, alwaar blijkbaar in een of anderen vorm nog premie op goud betaald wordt, hebben wij de afgifte tot f 250,— per persoon teruggebracht. Mocht aan de Bank duidelijk gemaakt worden, dat grotere hoeveelheden goud voor een gebruik, nuttig in het algemeen belang, zouden moeten dienen, dan staat zij voor overleg omtrent afgifte in grotere bedragen open.

Met deze goudafgifte stond in verband de wijziging van den aankoopsprijs van goud in den loop van het vorige jaar:

Nu het van Engeland in het najaar binnenkomende goud bestemd werd om voor aanmuntung te dienen, was het logisch, dat wij den prijs voor aankoop van goud van f 1648,— verlaagden tot f 1647,50 per KG. fijn.

Gedurende vele jaren had de Bank den aankoopsprijs van goud gehandhaafd op f 1648,— per KG. fijn voor baren en op f 1650,— per KG. fijn voor courant gemunt goud. Zij kon toen zonder bezwaar dien prijs besteden, omdat zij toch niet tot aanmuntung overging, en omdat de vreemde munten allicht weder naar het land van herkomst, zij het soms via een andere plaats, hun weg konden vinden. Tijdens den oorlog heeft de Bank zich genoodzaakt gezien daarin eene eerste wijziging te brengen; het was in den tijd, dat Duitschland zeer groote bedragen Oostenrijksche gouden kronen aan ons zond om de levering van goederen en de hier geplaatste vlottende schuld af te betalen. Het werd toen reeds duidelijk met de toenmalige munttoestanden in Oostenrijk, dat van terugzending naar dit land tegen de muntwaarde geen sprake meer zou zijn. Wij hebben daarop den aankoopsprijs voor Oostenrijksche kronen verlaagd tot f 1648,—, alsof het baren goud waren. Uit één kilogram fijn goud kunnen geslagen worden f 1653,44 aan gouden tientjes; de kosten van aanmuntung bedragen f 5,55 en daarboven komen nog de kosten van essay en van het zenden van het goud van Amsterdam naar Utrecht en terug, zoodat, zonder berekening van rente, de Bank uit één kilogram fijn, na aftrek dier kosten, de tegenwaarde van slechts ongeveer f 1647,50 verkrijgt. Alleen op dien volkomen practischen grond werd de aankoopsprijs voor goud op 25 Augustus 1925 verlaagd met f 0,50 per kilogram fijn. Van verschillende zijden werd in dezen maatregel van de Bank een streven gezien om eene verandering te brengen in den prijs van het goud tegenover de Nederlandsche valuta. Dit is in geen deele het geval geweest, zooals reeds dadelijk door ons werd medegedeeld. De koopsprijs werd eenvoudig met dit luttel bedrag verlaagd op den commercieelen grond, dat aanmuntung van tot den prijs van f 1648,— per KG. fijn gekocht goud een verlies opleverde voor de Bank. Particulieren kunnen goud voor dien prijs van f 1647,50 niet eens doen vermoeten zonder verlies te lijden, omdat zij ook met renteverlies rekening moeten houden; hetgeen te grooter zal worden, naarmate de Munt minder vlug is met de aflevering der nieuwe munten.

In den loop der jaren zijn trouwens meermalen wijzigingen gebracht in den aankoopsprijs van goud. In de jaren

vóór 1876 besteedde de Bank slechts f 1645,— per kilogram fijn goud. In 1877 werd de prijs verhoogd tot f 1646,— en in 1879 tot f 1647,— per kilogram fijn goud, en eerst in October 1881 werd de koopsprijs voor baren op f 1648,— gesteld.

De President geeft ten slotte de volgende samenvatting van de goudpolitiek en de goudwisselpolitiek van De Nederlandsche Bank:

De Bank is als regel lijdelijk in het afgeven van goudmetaal en het koopen van goudmetaal. Zij houdt zich bij die transacties aan de prijzen van aankoop van f 1647,50 en van verkoop van f 1653,44 voor baren en van f 1657,— tot f 1660,— voor courante munten, welke in het land van herkomst weder zijn te plaatsen. Deze laatste wisseling in den verkoopprijs voor munten komt voort uit het afwisselend gewicht der stukken. Aangezien munten ook per kilogram fijn worden verkocht en niet per aantal stukken, komt een kilogram lichte stukken uit den aard der zaak den koper voordeliger uit dan een kilogram zware stukken, omdat in het vreemde land lichte en zware stukken voor gelijke waarde worden aangenomen. Dit toevallige voordeel wordt geneutraliseerd door het bovenvermelde verschil in prijs, zoodat goud, in welken vorm en tot welk gewicht dan ook, steeds voor nagenoeg denzelfden prijs als waarde in het vreemde land hier wordt verkocht. Op die wijze tracht de Bank zooveel mogelijk vastheid te verkrijgen in de in- en uitvoerpunten van goud ten opzichte van den gulden in het internationaal verkeer.

De Bank laat hare lijdelijkheid echter varen, indien het betreft chèques of telegrafische overboekingen binnen de goudpunten te koopen of te verkopen; zij doet deze zaken niet alleen met het doel om den stand van den gulden te handhaven, maar ook in het geval zij, hetzij ontvangst, hetzij afgifte van goud niet wenschelijk vindt; in beide richtingen kan zij goudverschepping beletten door, volgens systeem van den gold-exchange, uitsluitend met chèques en telegrafische overboekingen te werken. Aldus brengt De Nederlandsche Bank afwisselend en den zuiveren gouden standaard en den gold-exchange-standaard in practijk.

De wisselingen in den goudvoorraad en in de buitenlandsche wisselportefeuille blijken uit de volgende cijfers (in millioenen gulden):

Afgifte van goud ter omzetting in Dollars en Ponden	143,5
Idem voor handhaving van den guldenkoers ..	2,57
	<hr/> 146,07
Ontvangen uit Londen uit hoofde van stijging van den guldenkoers	50,38
Saldo goudafgifte aan het buitenland	95,69
Afgifte van chèque en T.T. Londen	60,—
Opgenomen idem	34,26
Saldo afgifte	<hr/> 25,74

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Mei 1926, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Mei 1925.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 44.972.800 op tegen f 43.642.100 in Mei 1925 en vertoonden mitsdien een vooruitgang van f 1.330.700. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 6.789.800.

De totaal-opbrengst over de eerste vijf maanden van dit jaar bedroeg f 205.505.000, zijnde f 15.907.700 méér dan die in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, terwijl de raming in genoemde periode met f 14.590.000 werd overschreden. Wordt echter, om een meer zuivere vergelijking te verkrijgen, de rijwielbelasting, die voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van elk jaar binnenkomt, buiten beschouwing gelaten, dan blijkt, dat de opbrengst der overige middelen over de eerste vijf maanden dezes jaars slechts f 10.882.300 steeg boven 5/12 van de voor 1926 in totaal geraamde opbrengst.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoont de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de suiker-, de wijn-, de zout-, de bier-, de geslacht- en de tabaksaccijns, de belasting op speelkaarten, de invoerrechten

en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de dividend- en tantiëmebelasting, de vermogensbelasting, de gedistilleerdaccijns, de belasting op rijwielen, de zegelrechten, de registratierechten, de successierechten, de belasting op gouden en zilveren werken, het statistiekrecht en de domeinen. Uit het bovenstaande blijkt, dat de loop der middelen zich vrij gunstig blijft ontwikkelen, al kan dit volstrekt niet van alle middelen worden gezegd.

De opbrengst der grondbelasting bleef zich in stijgende lijn bewegen; het surplus boven Mei 1925 bedroeg f 33.400. Over de eerste vijf maanden kwam f 63.200 méér binnen dan in hetzelfde tijdvak van 1925. De raming werd evenwel niet bereikt; het na-deelig verschil bedroeg f 122.300.

Ook de personeele belasting gaf een hoogere opbrengst te boeken; het voordeelig verschil beliep f 258.600 en mag voor een deel aan de vluggere invordering worden toegeschreven. Vergelijkt men de ontvangsten uit deze bron van inkomst over de eerste vijf maanden, dan blijkt, dat het loopende jaar boven het vorige uitkomt met een bedrag van f 1.046.200, doch dat daarentegen de opbrengst nog f 4.316.100 bij 5/12 der raming ten achter blijft.

De inkomstenbelasting vloeide in de afgelopen maand bijzonder ruim en gaf het nog bijna nimmer bereikte bedrag van f 13.712.700 te boeken. Ongetwijfeld is dit gunstige resultaat echter voor een zeer belangrijk deel aan de vluggere invordering te danken. De raming werd in de afgelopen maand met niet minder dan f 6.046.000 overtroffen; de opbrengst van de overeenkomstige maand van 1925 met f 890.500. Uiteraard droeg de hooge opbrengst van Mei 1926 er belangrijk toe bij, om de vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste vijf maanden in het voordeel van 1926 te doen uitvallen. De bedragen splitsen zich hierbij als volgt over de verschillende dienstjaren:

	Jan. t/m. Mei 1925:	Jan. t/m. Mei 1926:
1922/23....	f 2.077.600,—	f —
1923/24....	" 6.984.800,—	" 1.633.200,—
1924/25....	" 40.111.900,—	" 4.550.500,—
1925/26....	" 1.400,—	" 46.435.700,—
1926/27....	" —	" 700,—
Totaal.	f 49.175.700,—	f 52.620.100,—

Uit het bovenstaande blijkt, dat, terwijl op de afgelopen dienstjaren in 1926 minder inkam dan in het vorige jaar, het loopende dienstjaar (1925/26) ruim 6 miljoen méér opleverde. De raming werd in de eerste vijf maanden met f 14.286.700 overschreden. Neemt men evenwel in aanmerking, dat de inkomstenbelasting in het eerste halfjaar de meeste baten voor de schatkist oplevert en dat de snellere invordering nog steeds een factor van betekenis blijkt te vormen, dan zegt dit nog niets omtrent de totale opbrengst, die in 1926 van dit middel mag worden verwacht.

In tegenstelling met de beide vorige maanden liep de dividend- en tantiëmebelasting ditmaal achteruit (lagere opbrengst f 114.300). Zoals reeds meermalen werd opgemerkt kunnen bij deze belasting uit de opbrengst van één bepaalde maand geen gevolgtrekkingen worden gemaakt. Beschouwt men daarom de opbrengst over het tijdvak Januari t.m. Mei 1926, dan blijkt, dat in die periode f 83.800 minder werd ontvangen dan in de eerste vijf maanden van 1925.

De vermogensbelasting daalde met f 190.700; de reden van dit vrij belangrijke verschil is evenwel niet bekend. Het decres over de eerste vijf maanden van dit jaar bedroeg f 107.600; daarentegen werd de raming met f 634.300 overtroffen.

De accijnzen maakten ditmaal een goed figuur. Uitgenomen de gedistilleerdaccijns bewogen zij zich alle in stijgende richting. De suikeraccijns steeg met f 456.600; neemt men evenwel in aanmerking, dat de maand Mei 1926 vijf verschijndagen (Maandag van den krediettermijn bevatte tegen Mei 1925 vier

dagen, dan betekent dit per saldo, dat bedoelde accijns nog eenigszins is teruggelopen. Tot dusverre was de loop van dit middel niet onbevredigend. De wijnaccijns gaf een surplus van f 20.100 te boeken, waarschijnlijk te danken aan belangrijke aankopen door particulieren en winkeliers in verband met den lagen stand van den franc. De gedistilleerdaccijns gaf weer een lagere opbrengst te zien; de teruggang beliep ditmaal f 93.600 en is vermoedelijk te wijten aan de toenemende fraude aan de Belgische grens als gevolg van de depreciatie van het Belgische ruilmiddel. De loop van den gedistilleerdaccijns blijft teleurstellen; tot dusverre bleef de opbrengst, gerekend over de eerste vijf maanden, zoowel bij de opbrengst van het vorige jaar als bij de raming ten achter (respectievelijk f 203.900 en f 1.121.300). De zoutaccijns leverde f 12.300 méér voor de schatkist op en het bier f 29.600; een bepaalde reden is hiervoor echter niet aanwijsbaar. De geslachtaccijns vertoonde een accres van f 39.900 en de tabaksaccijns van f 50.000. Uit laatstgenoemd cijfer blijkt, dat de met 1 Januari 1925 in werking getreden accijnsverhooging op sigaretten en rooktabak thans meer en meer doorwerkt.

De belasting op speelkaarten bracht f 500 méér op dan in Mei 1925; daarentegen gaf de verkoop van rijwielplaatjes f 95.500 minder te boeken; het slechte weder zal aan dit laatste wel niet vreemd zijn. In totaal leverde laatstgenoemde bron van inkomst in 1926 reeds f 6.200.000 op, zoodat het voor geheel 1926 geraamde bedrag van f 6.000.000 reeds met ruim twee ton werd overschreden.

Van de middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 156.800 en de registratierechten f 420.400 minder op. Van eerstgemeld bedrag komt f 145.900 voor rekening van het zegelrecht van nota's van makelaars en commissairs in effecten, enz. (beursbelasting). Gerekend over de eerste vijf maanden is de loop van beide middelen, met name van de zegelrechten, echter niet onbevredigend te noemen. Bovendien was de opbrengst der registratierechten in Mei 1925 abnormaal hoog. De invoerrechten stegen met f 1.782.300, gevolg van de doorwerking van de Tariefwet, waarvan de opbrengst blijft meevallen. In de eerste 5 maanden kwam f 9.734.000 méér in dan in het overeenkomstige tijdvak van 1925, en f 2.084.000 méér dan 5/12 der raming. Het statistiekrecht wees een lagere opbrengst aan van f 16.700; daarentegen gaven de loodsgelden een surplus van f 43.400. Laatstgenoemd middel blijft een goed figuur maken, hetgeen uiteraard tot tevredenheid stemt.

Ten slotte moge nog de aandacht worden gevestigd op de successierechten, die in tegenstelling met de vorige maanden belangrijk decresseerden (met f 1.089.300), hetgeen aan toevallige omstandigheden is toe te schrijven. De belasting op gouden en zilveren werken daalde opnieuw, thans met f 16.300, waarin de inzinking in den goud- en zilverhandel duidelijk tot uiting komt. Ook de domeinen brachten minder op (nadeelig verschil f 91.500).

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 11.029.000 (raming f 8.313.900), waarvan ruim f 4.600.000 aan de Verdedigingsbelastingen was te danken. De middelenstaat van Mei 1925 wees een opbrengst aan van f 10.449.300. In de eerste vijf maanden van 1926 kwam in totaal f 46.196.100 binnen (in hetzelfde tijdvak van het vorig jaar f 43.227.900).

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE HUIDIGE ECONOMISCHE TOESTAND IN DUITSCHLAND.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:
Sinds meer dan zes maanden bevindt zich het Duitse economisch leven in een crisis, welke in hevigheid slechts geëvenaard werd door de toestanden ten tijde van het Roerconflict. Het hoogtepunt

van de crisis ligt ongeveer in de maanden December 1925 en Januari 1926. Het aantal faillissementen steeg met sprongen van 750 in Augustus tot 2092 in Januari, het aantal werkloze leden van vakverenigingen steeg eveneens met sprongen van 3,7 pCt. in Juli tot 22,6 pCt. in Januari. Midden Juli waren er in Duitschland nauwelijks 400.000 arbeiders werkloos tegen meer dan 2½ miljoen aan het einde des jaars. De omvang der ijzer- en staalproductie liep terug van 1.205.000 ton in Juli tot 935.000 ton in Januari, het totaal bedrag der maandelijks getrokken wissels van 4046 miljoen R.M. in Juli tot 3012 miljoen R.M. in Januari.

Deze cijfers toonen genoegzaam den snellen omslag van den schijnbloei in ernstige depressie. Want inderdaad, de bloei van het economisch leven was slechts schijn, de crisis sproot voort uit geschokt vertrouwen, en het geheele proces diende om de lucht schoon te maken. De stijging van de prijzen der eindproducten leidde de ondernemers tot het doorvoeren van een groot productieprogramma, dat in geenerlei verhouding stond tot den mogelijken afzet van producten in binnen- en buitenland. Door een zeer ver doorgevoerd systeem van uitstel van betaling, door den zelfs in den kleinhandel ingevoerde methode om op crediet, „op afbetaling”, te koopen, werd de werkelijke koopkracht kunstmatig gemaskeerd en allerlei in den inflatietijd tot stand gekomen ondernemingen kunstmatig in het leven gehouden. Daarbij kwam nog, dat van buitenlandsche, in het bijzonder van Amerikaansche zijde, bereidwilligheid werd getoond tot het verlenen van crediet op langen termijn, hetwelk slechts ten deele werd gebruikt tot uitbouw en hervorming van het bestaande, toch reeds te groote, productie-apparaat, voor de rest echter tot aflossing van credieten op korten termijn, welke in binnen- en buitenland waren opgenomen. Het belangrijkste gevolg van dezen toestand was de enorme passiviteit der handelsbalans, waarover reeds vroeger in deze kolommen werd geschreven¹⁾ en welke juist in de maanden Juli en Augustus haar hoogtepunt bereikte. Deze situatie, welke bij een debiteurstaat als Duitschland dubbel gevaarlijk is, was niet zoozeer een gevolg van relatieven teruggang van den uitvoer (de vermeerdering van den uitvoer is een proces, dat niet vandaag of morgen kan worden doorgezet, doch eerst na een reeks van jaren door het aanknoopen van nieuwe buitenlandsche betrekkingen), doch meer een gevolg van de overdreven behoeften van den invoer, welke bij de doorvoering van het grootscheepsche productieprogramma noodzakelijk schenen. Deze toestand nu, de onzekerheid bij de afbetaling der credieten, en de passieve handelsbalans, kon op den duur geen stand houden. De omslag moest op een gegeven moment komen. De stoot hiertoe is in de eerste plaats van de banken uitgegaan, niet zoozeer van de Rijksbank als wel van de particuliere banken. Reeds gedurende de geheele tweede helft en in het bijzonder in de laatste maanden van het jaar 1925 bleek, dat de credietverleening werd ingeperkt. Een denkbeeld hiervan geeft het volgende staatje betreffende de hoogte van den post „debiteuren in rekeningcourant” bij 10 Deutsche grootbanken (in millioenen R.M.):

31 December 1923	642,8	31 Augustus 1925	3044,8
31 „ 1924	1844,8	31 October 1925	3131,3
28 Februari 1925	2348,5	31 December 1925	3014,9
30 April 1925	2690,4	27 Februari 1926	3124,9
30 Juni 1925	2903,4	30 April 1926	3186,8

1) [Zie pag. 211 in het No. van 3 Maart jl. Red.]

- Belangrijk in de bovenstaande cijfers is de stilstand der credietverleening in de tweede helft van 1925, terwijl anderzijds de credietbehoefte in vele industriële ondernemingen nog tot in October en November gestegen is in verband met het toenemen der voorraden. Bovendien onderging de samenstelling van den post „debiteuren” een wijziging, daar de ongedekte credieten tegen het einde des jaars belangrijk werden verminderd, terwijl nieuwe credieten slechts tegen zeer hooge dekking werden toegestaan, een eisch, waaraan uiteraard de zwak staande ondernemingen niet konden voldoen.

Natuurlijk hebben zich ook nog andere oorzaken doen gelden, doch de zoeven genoemde had de grootste beteekenis. Aldus ontstond de crisis, welke geweldige verliezen en groote werkloosheid ten gevolge had. Toen men eenmaal tot het besef kwam, dat de productie den afzet verre overtrof en toen de prijzen — eerst die der grondstoffen en later ook die der eindproducten — begonnen te dalen, hebben ook gezonde ondernemingen in verband met hunne groote voorraden hun productieprogramma, zoover als slechts eenigszins mogelijk was, beperkt, arbeiders ontslagen of den werktijd bekort. Een bijzonder sterk voorbeeld hiervan leverde de textielindustrie, waarvan het aantal arbeiders met vol werk van einde October tot einde Februari daalde van 85 pCt. tot 33 pCt. van het totaal aantal arbeiders.

Sinds het laagtepunt van de crisis zijn nu reeds weder meer dan drie maanden verstreken en veel is in dezen korten tijd veranderd en verbeterd. De beide symptomen van de periode van schijn-bloei, de talrijke insolventies in het binnenland en de passiviteit der handelsbalans, zijn verdwenen. De ongezone en zwakke ondernemingen zijn of uitgeschakeld of door krachtiger ondernemingen opgekocht en hervormd. Zoo is het aantal faillissementen sindsdien gedaald tot de helft van het in Januari bereikte maximum; thans betreffen de faillissementen nog slechts nakomers of kleinere ondernemingen, welke insolventie geen schokken, voor het economische leven meer te weegbrengt. Het innen van uitstaande vorderingen stuit niet meer op onoverkomelijke bezwaren. Anderzijds is de invoerbehoefte buitengewoon sterk gedaald, terwijl de uitvoer iets, hoewel niet veel, gestegen is. De daling van den invoer van grondstoffen en halffabrikaten verklaart het feit, dat de handelsbalans van passief actief is geworden, zooals het aan den voet dezer pagina afgedrukt staatje aantoon.

Hieruit blijkt de overgang der conjunctuur van het stadium van acute crisis in dat van depressie. Het economisch leven in Duitschland heeft thans te kampen met eene malaise, welke zich kenmerkt door dalende prijzen, geringen of langzaam stijgenden omvang der productie en bijgevolg groote werkloosheid, dalende rente en langzaam stijgenden omvang van emissies en credietverleening. Het staatje op de volgende pagina verstrekt daaromtrent eenige gegevens.

De vroeger vermelde symptomen kunnen bijna alle uit de hierin gegeven cijfers worden afgelezen. De omvang der productie is sterk afgenomen, waartoe ook het combineeren van ondernemingen in de laatste maanden heeft bijgedragen. Zulks was onvermijdelijk, indien men het probleem van de aanpassing der productie aan de afgenomen afzetmogelijkheid op een rationeele wijze wilde oplossen. Het gevolg hiervan was een sterke werkloosheid, die harezijds weder voerde tot afnemende koopkracht van de massa des volks en inperking van den afzet in het binnenland.

(Mill. R.M.)

	Totaal			Levensmiddelen			Grondstoffen en producten		
	Invoer	Uitvoer	±	Invoer	Uitvoer	±	Invoer	Uitvoer	±
1925 Juli	1150,7	743,9	- 406,8	462,3	35,4	- 426,9	687,8	708,5	+ 20,7
1926 Januari	707,3	794,8	+ 87,5	229,4	67,2	- 162,2	477,9	727,5	+ 249,6
Februari	661,7	782,9	+ 121,2	232,3	51,4	- 180,9	429,5	731,5	+ 302,0
Maart	645,3	923,1	+ 277,8	228,1	46,3	- 181,8	417,2	876,9	+ 459,7
April	723,1	779,3	+ 56,2	275,7	29,0	- 246,7	447,4	750,3	+ 302,9

	Indexcijfer van eind-producten	Wissel-bedrag (mill. R.M.)	Kolen-productie (1000 ton)	Cokes-productie (1000 ton)	Ruwijzer-productie (1000 ton)	Ruwstaal-productie (1000 ton)	Werkzoe-kenden (einde der maand)	Rentevoet voor goede-renwissels
Juli 1925.....	1) 154,0	4045	11239	2168,5	2) 941,20	3) 1108,75	404525	9,13
December 1925.....	152,9	3256	11367	2233,5	717,01	763,60	1923806	8,61
Januari 1926.....	150,5	3012	11190	2108,1	689,46	790,97	2495257	7,73
Februari „.....	149,3	2988	10611	1984,8	631,37	815,99	2549004	7,02
Maart „.....	147,4	3153	11424	2144,7	716,65	949,76	2520394	6,55
April „.....	145,8	2859	10086	1962,6	668,20	868,56	2373626	5,81

1) September 1925. 2) Juni 1925.

Ook al mag men aannemen, dat in de naaste toekomst weder wat meer vraag naar arbeidskracht zal ontstaan, zoo moet men toch nog voor langen tijd rekening houden met een aanzienlijk aantal werklozen en steunbehoevenden, indien het niet gelukt om in het buitenland een afzetgebied voor Duitse producten te scheppen, waardoor de overvloedige Duitse arbeidskrachten weder emplot kunnen vinden. Voorloopig bevinden wij ons in een periode van stagnatie van het bedrijfsleven, waardoor ook de inkomsten der overheid, in het bijzonder die van de Rijksspoorwegen, te lijden hebben.

De rentevoet op de geldmarkt daalt van maand tot maand, zonder dat tot dusverre iets blijkt van vermeerdering der credietvraag op korten termijn. Belangrijk was slechts de vraag naar crediet op langen termijn; tot einde April werden leeningen tot een waarde van meer dan 1 milliard R.M. geëmitteerd. Men heeft hier echter in hoofdzaak te doen met credietvraag van de zijde van de overheid of met emissies van pandbrieven. Emissie van industriële obligaties en vooral van aandelen is nog tamelijk gering. Ook de laatste hausse op de effectenbeurs in Januari heeft niet tot vermeerderde levendigheid op het gebied van emissie van aandelen geleid. Voorts toonde de besparing in de laatste maanden een sterken vooruitgang; de inlagen bij de spaarbanken stegen van 1630 miljoen R.M. aan het einde van 1925 tot 2155 miljoen R.M. einde April. De belegger heeft nog niet het vertrouwen teruggekregen, dat onontbeerlijk is om hem ertoe te brengen zijn geld in aandelen te beleggen. Voorshands geeft hij de voorkeur aan papieren met vaste rente.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Ned.-Indië.

De maandstatistiek 1926 No. 3 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Uitvoer. Het algemeene indexcijfer vertoont gedurende de eerste vijf maanden van 1925 een geleidelijke en regelmatige daling, die een aanvang nam in December 1924 met een prijsdaling van *tapioka*. Het laagste punt ligt in Mei, met een sterke prijsdaling van *suiker*. Daarna stijgt het cijfer met schommelingen, voornamelijk door den invloed van *rubber*, *peper* en *katjang idjoe*, tot in December het hoogste punt van het jaar wordt bereikt. Januari en Februari 1926 vertoonen een sterke en voortgaande reactie, vooral in de rubberprijzen, terwijl in Maart j.l. vrijwel alle artikelen lager genoteerd zijn. Het indexcijfer voor deze maand is nog twee punten lager dan het laagste punt van het vorige jaar.

Het gemiddelde van 1925 ligt, voornamelijk door de prijsdaling van *suiker* en van *tapioka*, tien punten beneden dat van het jaar tevoren. Ook enkele kleinere artikelen (*citronella-olie*, *katjang-olie* en *djarakpitten*) waren in 1925 goedkooper dan in 1924, en de prijsstijging van rubber en peper was tegen dit alles niet opgewassen.

De *rubber* is tusschen Jan./Febr. en Juli 1925 met ruim 240% in prijs gestegen. Augustus en September vertoonden een vrij sterke reactie, terwijl de prijs in October weer even hoog was als in Juli en in November en December zelfs aanzienlijk hooger. De maand November schijnt voorloopig het toppunt te zijn; sindsdien trad een aanzienlijke prijsdaling in, die in Februari j.l. zelfs een prijsval werd. De rubber-

prijs is thans weer lager dan in 1913.

Het indexcijfer voor *witte peper* bedroeg in 1923 gemiddeld 70, in Januari/Augustus 1924 gemiddeld 87, in September 1924 95, in Juni 1925 117, in December j.l. 199 en in Januari j.l. 217. In Februari en Maart was de prijs iets lager. De prijs van dit artikel is in ruim een jaar tijd meer dan verdubbeld.

De *theeprijzen* bewegen zich op een hoog peil en zijn, na een aanvankelijke daling in het begin van 1925, de laatste maanden weer eenigszins gestegen. Intusschen geldt het hier grootendeels nominale noteeringen.

Invoer. De reeks der invoerartikelen zal weldra herzien worden; de hier gegeven cijfers zijn dus voorloopig.

Gedurende de eerste drie maanden van 1925 bleven de prijzen der invoerartikelen vrijwel onveranderd op hetzelfde peil als het gemiddelde van 1924. In April en Mei trad een lichte daling op, die in Juli het laagste punt bereikte. In October en November zijn onder de levensmiddelen de *australische boter* en de *rijst*, onder de metalen het *lood*, onder de diversen de *gele hars* in prijs gestegen; enkele *textiele goederen* daarentegen zijn in prijs gedaald. Het totaal vertoont een stijging. Na November dalen de prijzen weer, en wel geleidelijk en in bijna alle groepen.

Indexcijfers van 51 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.						Uitvoer-artik.	Tot.groot-hand.
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾	Totaal		
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1922.	211	176	181	158,	172	186	129	170
1923.	208	174	186	169	174	187	149	176
1924.	208	173	182	168	189	185	155	176
1925.	204	166	176	171	196	184	145	172
Maart 1925.	209	166	180	157	198	185	144	—
April „	207	163	173	157	199	184	141	—
Mei „	207	162	175	153	199	183	140	170
Juni „	206	162	175	152	199	183	142	—
Juli „	202	162	175	152	201	182	146	—
Augustus „	202	166	170	154	207	183	145	—
September „	202	168	173	148	207	183	143	—
October „	201	169	173	151	209	184	146	—
November „	199	170	174	147	211	184	152	174
December „	196	170	174	177 ⁶⁾	193 ⁶⁾	183	152	173
Januari 1926.	196	170	168	177	193	182	152	172
Februari „	195	166	168	175	196	181	149	170
Maart „	194	164	168	176	191	180	138	167

1) 18 art. 2) 12 art. 3) 10 art. 4) 11 art. 5) 6 art. 6) Vanaf December 1925 cijfers berekend, volgens nieuwe indeeling der artikelen.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers voor artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is nu zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn.

De kleinhandelsprijzen der *uitheemsche* artikelen vertoonden in 1925 over het geheel genomen een beeld van stilstand: zij bleven schommelen om het indexcijfer 151. De laatste twee maanden zijn zij iets lager. Het algemeene indexcijfer der *inheemsche* artikelen is in 1925 gemiddeld 14 punten lager dan in 1924.

Ten gevolge van Chineesch Nieuwjaar waren de *eieren* in de eerste helft van Februari l.l. buitengewoon duur, en het indexcijfer der *inheemsche* artikelen staat dan ook drie punten boven dat van Januari. In Maart zijn de prijzen weer iets lager, terwijl in April de duurte van Lebaran zich doet gevoelen.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In- heemsch 1)	Uit- heemsch 1)	Totaal
1913/14	100	100	100
1923	194	173	183
1924	183	158	171
1925	169	152	160
April 1925	177	161	169
Mei "	176	161	169
Juni "	173	162	168
Juli "	174	161	168
Augustus "	176	162	169
September "	178	161	170
October "	177	162	169
November "	177	161	169
December "	176	161	169
Januari 1926	167 ²⁾	151 ²⁾	159 ²⁾
Februari "	167	152	161
Maart "	170	149	158
April "	171	149	160

1) 20 artikelen. 2) Vanaf Januari 1926 cijfers berekend volgens nieuwe indeeling der artikelen.

Passerprijzen. Over de eerste tien maanden van 1925 zijn de prijzen gemiddeld over vrijwel de geheele linie gelijk aan of een tikje lager dan die van 1924. In November evenwel doet de invloed van de lange droogte en van den slechten padioogst in Midden- en Oost-Java zich reeds duidelijk gevoelen. Weliswaar is de *beras* nog altijd goedkoper dan het jaar tevoren, doch *padi*, *mais*, *cassave* (en vooral *gapek*), *bataten*, *grondnoten* en *kedelee* zijn reeds min of meer sterk in prijs gestegen of althans duurder dan in November 1924. Met uitzondering van *beras* en artikelen als *vleesch* en *Javaansche suiker* zijn de gemiddelde prijzen

van 1925 dan ook iets hooger dan die van 1924, terwijl Januari j.l. een aanzienlijke prijsstijging vertoont. In Februari en Maart evenwel zijn de prijzen weer gedaald.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MEI 1926.

Staatsleeningen	f 6.768.750,—
zijnde:	
<i>Zuid-Amerika</i>	
Brazilië \$ 3.000.000 6½ %	
obl. à 90¼ %	f 6.768.750
Prov. en Gemeentelijke Leeningen. „	22.433.700,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
Amsterdam f 15.000.000	
4½ % obl. à 98¾ % 1) f 14.812.500	
's-Gravenhage f 3.580.000	
4½ % obl. à 99 %	f 3.544.200
Haarlem f 1.000.000 4½ %	
obl. à 99 %	f 990.000
Tilburg f 3.150.000 4½ %	
obl. à 98 % 2)	f 3.087.000
Bank- en Credietinstellingen	5.655.000,—
zijnde:	
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
De Provinciale Bank der	
Rijnprov. f 5.800.000	
7 % obl. à 97½ % ..	f 5.655.000

1) Waarvan voor conversie f 10.000.000.

2) Idem f 2.150.000.

RESUMÉ UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (VOLKENBOND).

		1925						1926			
		1913	1924	1925	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart
Productie van steenkool (1000 tons)	Engeland	24,336	22,646	20,694	19,010	21,231	20,690	22,882	21,939	21,657	24,235
	Ver. Staten	43,088	43,355	44,231	42,519	48,326	46,204	48,117	48,838	44,143	49,829
	Frankrijk 1)	3,404	4,916	5,085	5,188	5,503	5,168	5,207	5,364	5,190	5,833
	Duitschland 2)	15,843	9,897	11,061	11,355	11,950	11,189	11,367	11,190	10,611	11,424
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	620	528	456	481	502	511	542	510	578
	Ver. Staten	2,601	2,634	3,082	2,770	3,072	3,072	3,303	3,369	2,970	3,497
	Frankrijk 3)	434	638	706	717	739	740	748	763	707	772
	België	207	234	212	170	174	169	161	138	202	281
	Duitschland 4)	1,397	651	848	735	742	760	717	689	631	717
Import (voor binnenl. verbruik)	Engeland 1000 £ 5)	54,931	94,789	97,371	87,399	95,462	101,155	119,624	105,947	83,624	94,778
	Ver. Stat. 1000 \$	147,932	297,926	348,540	362,583	377,099	377,832	393,117	407,689	389,303	445,000 ¹⁸⁾
	Frankrijk 1000 Frs. 6)	701,778	3,327,334	3,657,542	4,317,029	4,476,245	4,574,119	5,445,725	4,483,033	5,244,535	5,095,370
	Italië 1000 Lire 7)	303,803	1,614,972	2,181,102	1,698,553	1,910,705	2,005,634	2,442,303	1,953,580	2,249,949	—
	D'land 1000 M. 8)	897,474	759,067	1,035,679	1,054,522	1,074,182	855,451	757,575	707,518	661,740	645,264
Export (binnenlandsche producten)	Engeland 1000 £ 5)	43,771	66,747	64,424	60,735	67,082	60,977	65,769	60,380	62,814	66,400
	Ver. Stat. 1000 \$	204,024	374,813	401,523	412,776	482,912	439,449	459,506	388,119	345,819	375,000 ¹⁸⁾
	Frankrijk 1000 Frs. 9)	573,351	3,455,697	3,784,463	3,849,879	4,374,751	4,193,243	4,628,613	3,868,345	4,408,921	4,960,316
	Italië 1000 Lire 7)	209,303	1,197,576	1,523,038	1,596,300	1,801,763	1,707,298	1,784,237	1,118,665	1,355,812	—
	D'land 1000 M. 8)	841,436	545,705	733,202	776,566	846,482	791,097	793,931	794,638	782,952	923,140
Inklaringen (1000 tons)	Engeland (geladen) 5)	4,089	4,614	4,625	4,865	5,061	4,753	4,549	4,366	3,805	4,492
	Ver. Staten (gel. en ballast) ..	4,440	5,691	5,763	6,137	6,340	6,118	5,417	4,508	4,383	5,290
	Frankrijk (geladen)	2,876	3,549	3,666	3,468	4,108	3,601	3,424	3,342	3,034	3,665
	Italië (gel. en ballast)	1,560	1,372	1,436	1,312	1,467	1,467	1,467	—	—	—
Aantal werkløzen in 1000	Engeland 10)				1,424	1,354	1,314	1,243	1,318	1,248	1,171
	Italië 11)				83	86	112	122	156	126	—
	Duitschland 12)				169	214	394	706	815	786	727
Indexcijfers van aandeelkoersen	Ver. Staten 13)				144,0	149,9	153,9	154,2	156,6	159,2	146,4
	Engel. 14) (1913=100)				177	185	192	187	191	187	182
	Zweden 15) (nom. waarde = 100) ..				125	125	129	131	134	136	134
	Zwitserland 16) (id.)				109,1	110,6	110,4	112,1	114,9	117,1	130,7
	Nederland 17) (1921-25 = 100) ..				93	96	97	95	95	97	96

1) Inclusief bruinkool. Vanaf 1918 incl. Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 incl. het Saargebied. 2) Vanaf 1918 zonder Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 zonder Saargebied en de Pfalz. Vanaf Juli 1922 zonder Poolsch Opper-Silezië. 3) Vanaf 1919 inclusief Elzas-Lotharingen. 4) Zonder Luxemburg. Vanaf 1918 zonder Elzas-Lotharingen, vanaf 1922 zonder Poolsch Opper-Silezië. 5) Vanaf 1 April 1923 met inbegrip van den handel van Groot-Brittannië en Noord-Ierland met den Ierschen vrijstaat en uitgezonderd den buitenlandschen handel van den Ierschen vrijstaat. 6) Sedert Januari 1921 gedeclareerde waarde. 7) Sedert Januari

1922 nieuwe schatting op grond der gedeclareerde waarden. 8) Vanaf Januari 1922 in goudmarken. 9) Met ingang van 1925 officieele waarden. 10) Verplichte verzekering. 11) Geheel werkloos. 12) Leden van vakverenigingen; geheel werkloos. 13) Wall Street Journal: 20 gewone aand. Maandgem. in §. 14) London and Cambridge Economic Service: 20 gew. aand. 15) Officieel: Industrieel en Scheepvaartand. 16) Schweizerischer Bankverein: 21 industrieel, spoorweg- en bankaandeelen. 17) 20 gewone aandeelen. 18) Voorloopig cijfer.

Hypotheekbanken f	60.000,—
zijnde:	
Nederland	
Aandeelen	
Amsterdamsche Hyp.Bnk	
f 200.000 aand. à 150	
o/0 ¹⁾ waarop te storten	
20 o/0 f	60.000
Industrieel Ondernemen „	12.347.500,—
zijnde:	
Nederland	
Obligatiën	
N.V. Kon. Nederl. Papier-	
fabriek f 600.000 5 o/0	
obl. à 98¼ o/0 f	592.500
Duitsland	
Obligatiën	
Robert Bosch A.G.	
\$ 1.500.000 7 o/0 obl. a	
94 o/0 — f	3.525.000
Duitsch Kali Syndicaat	
£ 500.000 7 o/0 obl. a	
98 o/0 ²⁾ f	5.880.000
Ilseeder Hütte \$ 1.000.000	
7 o/0 obl. a 94 o/0 f	2.350.000
Mijnbouw-Ondernemen „	1.168.750,—
zijnde:	
Duitsland	
Obligatiën	
Mansfeld A.G. für Berg-	
bau und Hüttenbetrieb	
\$ 500.000 7 o/0 obl. a	
93½ o/0 f	1.168.750
Thee-ondernemen „	405.000,—
zijnde:	
Nederlandsch-Indië	
Aandeelen	
N.V. Assam Thee-ondern.	
„Ardjoena” f 150.000	
aand. à 125 o/0 f	187.500
Assam Thee-ond. „Gedeh”	
f 150.000 aand. à 145 o/0 f	217.500
Diverse Cultuurondernemen „	663.390,—
zijnde:	
Nederlandsch-Indië	
Preferente Aandeelen	
N.V. Crediet- en Hand.v.	
„Banda” f 567.000 7 o/0	
pref. aand. à 117 o/0 ³⁾ f	663.390
Diversen „	520.312,50
zijnde:	
Nederland	
Certificaten van obligatiën	
Vereenigd Bezit v. Zwit-	
tersche obligatiën Zw.	
Frs. 1.125.000 cert. v.	
obl. à 92½ o/0 f	520.312,50
Totaal f	50.022.402,50

¹⁾ Inschrijvingskoers voor aandeelhouders. Vrije inschrijvers à 175 o/0.
²⁾ Eerste prijs.
³⁾ Inschrijvingskoers voor aandeelhouders. Vrije inschrijvers à 125 o/0.

Totaal der emissies in Januari f	124.766.250,—
Februari „	29.542.250,—
Maart „	21.925.975,—
April „	19.849.750,—
Mei „	50.022.402,50
Algemeen Totaal f	246.106.627,50

Voorts werd in Mei de inschrijving opengesteld op de volgende obligatieleningen:

	Gulden	Rente-voet	Emissie-koers
R.K. Par. van de H. Bonifacius te Zaandam (conversie)	300.000	5 o/0	99½ o/0
E.E. Zusters van Barmhartigheid te Lippstadt (Westf.)	200.000	8 o/0	100 o/0
Congregatie der E.E. Paderborner Zusters v. Barmhartigheid te Geseke	200.000	8 o/0	100 o/0
R.K. Vrouwenkliniek Bethlehem te 's-Hage	130.000	5 o/0	98¾ o/0
Ziekenhuis van den H. Joannes de Deo te 's-Hage	300.000	5 o/0	99 o/0

St. Thomas a Villa-Nova Stichting te Haarlem	450.000	5 o/0	99 o/0
R.K. Kerkbestuur der Parochie van den H. Laurentius te Heemskerk (N.-H.) (conversie)	300.000	5 o/0	99 o/0
Congregatie van de Eerwaarde Zusters der Allerheiligste Maagd Maria te Essen	60.000	8 o/0	99¾ o/0

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	Mei 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Directe belastingen.			
Grondbelasting	2.380.769	8.106.838	8.043.652
Personeele belasting	2.675.327	6.808.926	5.762.702
Inkomstenbelasting	13.712.679	52.620.040	49.175.694
Dividend- en tantiëmebelasting	1.128.118	3.182.647	3.266.472
Vermogensbelasting	668.103	5.300.924	5.408.478
Accijnzen.			
Suiker	3.991.448	17.752.169	17.750.950
Wijn	68.887	807.902	719.631
Gedistilleerd	3.813.177	18.462.053	18.655.942
Zout	151.596	840.824	891.188
Bier	1.042.010	4.217.670	4.290.296
Geslacht	798.361	3.937.148	3.834.783
Tabak	1.712.264	9.077.567	6.746.651
Belast. op speelkaarten	6.364	44.787	51.709
Rijwielbelasting	327.270	6.207.681	6.033.180
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten ¹⁾	1.764.595	10.189.202	9.588.766
Registratierechten	2.117.376	9.268.223	9.587.471
Successierechten	2.824.893	18.734.961	19.474.482
Invoerrechten.	4.669.719	24.584.020	14.850.058
Gouden en zilver werken			
Belasting	64.175	360.830	432.942
Essaailoon	85	415	360
Statistiekrecht	315.829	1.651.575	1.694.243
Mijnen	—	—	198.771
Domeinen	351.608	1.354.159	1.259.678
Staatsloterij	17.057	235.804	236.998
Jacht en visscherij	690	4.435	4.991
Loodsgelden	370.344	1.754.213	1.627.268
Totaal-Generaal	44.972.744	205.505.013	189.597.356

¹⁾ Hieronder begrepen f 275.700 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). ²⁾ Idem f 2.021.412. ³⁾ Idem f 2.130.884.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Mei 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Verdedigingsbelast. Ia	200.414	1.588.051	1.621.369
Verdedigingsbelast. Ib	961.761	5.886.747	4.972.464
Verdedigingsbelast. II	3.501.289	13.293.458	12.390.836
Opcenten:			
Grondbelasting	477.103	1.629.246	1.616.629
Personeele belasting	526.527	1.457.850	1.183.879
Inkomstenbelasting	3.525.692	14.045.066	13.292.320
Vermogensbelasting	167.011	1.325.217	1.352.128
Dividend- en tantiëmebelasting	372.279	1.050.274	1.077.936
Suiker	798.290	3.550.434	3.550.190
Wijn	13.777	161.580	143.926
Gedist. (binn.- en buitl.)	381.318	1.846.205	1.866.594
Zegelrecht van buitl. eff.	103.542	362.019	159.589
Totaal	11.029.003	46.196.147	43.227.860

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1926.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1921/22	—	—	—	330
1922/23	—	—	—	1.450
1923/24	—	—	1.633.171	14.699
1924/25	81.140	1.036.070	4.550.506	30.320
1925/26	3.318.758	2.478.064	46.435.875	5.254.068
1926/27	4.706.941	3.294.792	688	57
Totaal	8.106.839	6.808.926	52.620.040	5.300.924

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. banken 1)	Devezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Juni 1926	1.492,2	260,4	205,4	1.283,1	6,4
7 " 1926	1.492,0	260,4	355,9	1.240,3	6,3
31 Mei 1926	1.491,9	260,4	387,5	1.244,4	86,8
23 " 1926	1.491,9	260,4	296,6	1.175,3	7,8
15 " 1926	1.491,6	260,4	272,3	1.249,0	9,3
15 Juni 1925	1.040,2	75,7	346,7	1.402,5	8,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg.-Crf.	Diverse Passiva	Door Rijksb. geheer-disc.
15 Juni 1926	89,0	680,9	2.612,8	763,0	157,4	3,7
7 " 1926	89,0	616,7	2.794,9	647,4	118,2	38,2
31 Mei 1926	89,0	517,5	2.878,0	579,0	111,8	37,7
23 " 1926	89,0	769,1	2.663,0	715,9	225,2	149,2
15 " 1926	89,0	797,3	2.783,2	671,7	218,0	149,1
15 Juni 1925	201,2	1.078,8	2.362,9	717,3	776,1	588,1
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0	—

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankcheque 15, 7 Juni, 31, 23, 15 Mei, resp. 264,8; 316,2; 254; 409; 425 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud en Zilver	Tegenwoordig in wissels op het buitenland	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	VoorschuldSt. Voor ingetrokken Duitsch geld in rekening courant	Circulatie	Rekg. Crt. Particulieren	
17 Juni '26	363	30	1.465	412	5.200	181	8.228	443
10 " '26	364	30	1.555	391	5.200	703	8.336	425
3 " '26	364	30	1.570	498	5.200	626	8.370	437
27 Mei '26	364	30	1.768	451	5.200	615	8.346	603
20 " '26	364	30	1.647	470	5.200	571	8.307	496
12 " '26	365	30	1.443	506	5.200	539	8.171	433
18 Juni '25	352	30	1.210	231	5.200	51	7.384	234

1) Schuld aan den Staat.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
2 Juni '26	2.797,2	1.502,7	149,3	525,0	244,1
26 Mei '26	2.816,1	1.507,8	159,4	473,9	238,8
19 " '26	2.814,7	1.523,8	162,3	489,9	226,5
12 " '26	2.803,6	1.518,3	163,2	476,4	228,2
5 " '26	2.792,5	1.460,0	158,0	547,2	213,4
28 Apr. '26	2.797,1	1.490,0	157,0	513,7	199,0
3 Juni '25	2.818,1	1.567,0	139,4	412,3	285,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
2 Juni '26	404,2	1.704,1	2.261,2	122,7	70,5	74,3
26 Mei '26	395,1	1.672,8	2.243,1	122,6	71,9	76,0
19 " '26	398,6	1.665,2	2.280,6	122,5	71,3	75,4
12 " '26	396,3	1.675,5	2.245,7	122,4	71,4	75,7
5 " '26	395,3	1.672,0	2.286,0	122,2	70,5	74,5
28 Apr. '26	388,8	1.662,0	2.242,1	122,1	71,6	75,7
3 Juni '25	354,1	1.674,7	2.222,1	115,5	72,2	75,9

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleeningen	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
26 Mei '26	703	13.874	5.705	1.638	18.673	5.571
19 " '26	703	13.896	5.699	1.671	18.704	5.547
12 " '26	705	13.961	5.670	1.632	18.802	5.559
5 " '26	705	14.005	5.594	1.658	18.676	5.562
28 Apr. '26	706	13.949	5.576	1.638	18.625	5.555
27 Mei '25	736	13.108	5.485	1.608	17.954	5.169

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 21 Juni 1926.

Van de internationale fondsenmarkten heeft de beurs van Berlijn in de afgelopen week weer een zeer geanimeerd verloop gehad. Slechts met onderbreking van één enkelen dag, toen er sprake van was dat Poincaré weer aan het bewind zou komen, bleef de stemming bij voortdurende vast, en dit in weerwil van de heftige beroering die er in Duitschland gewekt is door de actie inzake de onteigening van het vorstenbezit. Voor 't overige zijn het weer voornamelijk buitenlandse aankopen geweest, die de koersen deden stijgen. Deze kwamen voornamelijk van Fransche zijde, waar gemis aan vertrouwen in het betaalmiddel aanleiding tot verdere kapitaalvlucht blijft geven. Echter ook binnenlandsche vraag deed zich gelden, speciaal voor industrie- en kolenwaarden, welke profiteeren van het nog maar steeds voortduren van de Engelsche kolenstaking. Voorts waren electriciteits- en chemische waarden weer sterk gevraagd. Voor aand. I. G. Farben werden groote kooporders van Japansche zijde ontvangen. Bank- en scheepvaart-aandeelen kwamen ten slotte ook op hooger niveau.

Geheel in overeenstemming met Berlijn, was ook de Nieuw Yorksche beurs in de afgelopen week weer zeer gunstig gedisponeerd, waarbij de omzetten de laatste dagen de 2 miljoen shares weer verre overschreden. De enorme hoogte van het vervoer veroorzaakte vraag naar spoorweg-shares en Equipmentwaarden. Echter ook andere industriële fondsen en motorwaarden deelden in de algemeene verbetering.

Minder opgewekt was Londen gestemd in verband met het voortduren der staking. Toch was de stemming niet bepaald flauw te noemen. Van een discontoverlaging, die men eenigen tijd geleden verwachtte, zal voorloopig wel niets komen.

In verband met de ontzettende moeilijkheden in Frankrijk was ook te Parijs de stemming niet optimistisch. Alleen voor verschillende internationale fondsen bestond, als gevolg van een verdere inzakking van het betaalmiddel, tamelijk ruime belangstelling, evenals ook voor een aantal binnenlandsche aandeelsoorten.

Ten onzent heeft doorgaans een vaste stemming geheerscht. Ook beleggingsfondsen bleven vast van toon en werden in het minst niet beïnvloed door de aangekondigde Indische conversie-operatie. Voor Deutsche dollarobligaties was ditmaal de belangstelling iets geringer, niettemin konden de eens bereikte koersen goed gehandhaafd blijven. Van de overige buitenlandse schuldsoorten werden obligaties Bagdad Spoor tot hogere prijzen uit de markt genomen, terwijl ten slotte ook Mexicaansche waarden weer aantrokken. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106³/₁₆; 106³/₈; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99¹/₄; 99⁷/₁₆; 99³/₈; 7¹/₂ pCt. Ned.-Indië: 100¹/₄; 100²⁵/₃₂; 5 pCt. Mexico Goud 1899: £ 20 — 100: 50, 49¹/₂, 50¹/₂; 5 pCt. Brazilië 1903: £ 100: 78¹/₂, 77¹/₂; 8 pCt. Sao Paulo: 105¹/₂, 105¹/₄.

Op de aandelenmarkt zijn het in de eerste plaats rubberaandeelen geweest, die zich door meerdere leveudigheid onderscheidden. Berichten omtrent een gunstiger statistische positie van het artikel in de Vereenigde Staten gaven het publiek blijkbaar aanleiding weer eenig fonds op te nemen, wat voor de contramine het sein was tot dekking harer posities over te gaan. De koersen stegen daarbij tamelijk krachtig. De rubberprijs was over het algemeen ook aan den vasten kant en een daling acht men op 't oogmerk weinig waarschijnlijk, nu besloten is op 1 Augustus: a.s. den uitvoer uit de Britsche bezittingen tot op 80 pCt. van de standaardproductie te beperken, indien van het kwartaal Mei/Juni/Juli de gemiddelde verkoopprijs onder de 1 sh. 9 blijft. Ten slotte heeft men de hoogste koersen echter niet kunnen behouden, wellicht doordat de Londensche voorraden de afgelopen week verder met ruim 300 ton toenamen. Amsterdam Rubber: 305¹/₂, 315¹/₄, 323¹/₂, 322; Deli Batavia Rubber: 223¹/₂, 237, 242; Hessa Rubber: 429, 447¹/₂, 459, 444; Indische Rubber: 365, 380, 383¹/₄; Java Caoutchouc: 177, 188, 191¹/₂; Kali Telepak: 334, 346¹/₂, 345; Kendeng Lemboe: 389¹/₂, 399¹/₂, 409; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 339¹/₂, 345, 349¹/₂; Oost Java Rubber: 330¹/₄, 349¹/₂, 346¹/₂; Preanger Rubber: 175¹/₄, 190¹/₂, 182 (ex div.), 178¹/₂; R'dam Tapanoeli: 164¹/₂, 172, 167; Serbadjadi: 309¹/₂, 332¹/₂, 331; Sumatra Caoutchouc: 304, 319, 317¹/₂; Sumatra Rubber: 350, 346, 355, 353¹/₂; Wai Sumatra Rubber: 262, 286, 285.

Voor tabaksaandeelen was de stemming niet onvast; evenwel toonde het publiek niet veel neiging tot een zich op meer belangrijke wijze interesseeren bij deze afdeling, zoolang de berichten omtrent de aan den oogst door droogte veroorzaakte schade zoo tegenstrijdig blijven. Certificaten Oostkust lagen intusschen, in navolging van rubbers, zeer

vast in de markt wegens het grootte rubberbelang, dat deze Mij. heeft. Voorts waren ook de Java-soorten vast van toon, speciaal wat Besoeki's betreft. Arendsburg: 517, 524, 529½; Besoeki Tabak Mij.: 230 (ex div.), 230; Deli Batavia: 407½, 405½, 404; Deli Mij.: 416, 414¼, 416; De Oostkust: 191½, 195, 194; Senembah: 394, 375½, 385½.

Petroleumaandeelen hadden de geheele week een lusteloos voorkomen. Van Fransche zijde was de belangstelling voor Koninklijke geringer dan vorige weken, waardoor aanvankelijk een 5-tal procenten moest worden prijsgegeven. De gunstige stemming voor olieaandeelen in de Ver. Staten bracht vervolgens weer herstel, doch heden viel de koers weder een paar procenten onder de 400. Steun van Londen ontbreekt tegenwoordig ook geheel. Nu bekend is geworden wat er met de Perlak gaande was, is voor de speculatie de aardigheid er af en hadden de aandeelen dezer Mij. een kalm verloop; waarbij de koers een kleinigheid terugliep. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 382½, 384½, 377½, 381½; Kon. Petroleum Mij.: 402½, 395½, 397½; Perlak Petroleum: 87½, 83½, 84½; Pseudawa: 43½, 44½, 43½.

Voor *suikeraandeelen* is ook deze week de belangstelling niet groot geweest. Niettemin is de stemming vrij vast geweest als gevolg van afdoeningen door de Visp., zoowel uit oogst 1926 als oogst 1927 tegen bevredigende prijzen. Ook Cubasuiker was te New York doorgaans aan den vasten kant. Belangrijke koerswijzigingen kwamen evenwel niet tot stand, behalve wat H.V.A.'s betreft, die nagenoeg 20 pCt. stegen op gunstige verwachtingen omtrent het inmiddels verschenen jaarverslag. Besito: 355 (ex div.); Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 173½, 174, 159 (ex div.); Handels Verg. Amsterdam: 672½, 683, 680½; Java Cultuur Mij.: 323½, 328, 322½; Kalifagor: 345½, 348, 348½; Maron: 228, 234; Moorman: 388, 389, 388; Ned.-Ind. Suiker Unie: 227½, 228, 205½ (ex div.); Pagottan: 252, 259, 262, 265; Poerworedjo: 104½, 105, 106¼; Tjeeper: 678, 698, 705.

Scheepvaart-aandeelen vermogen nog maar steeds niet eenige attentie tot zich te trekken. Wel worden de vrachten hier en daar iets beter door groote vraag naar kolenscheepen, vooral aan de Noord-Amerikaansche vrachtenmarkten — ook vanuit Rotterdam hebben de kolenscheepingen grooten omvang aangenomen —, doch prikkelen doet dit de speculatie nog niet; blijkbaar verwacht men weder teruggang als de staking zal zijn afgelopen. Van de Indische lijnen waren Unies iets lager. Holland-Amerika Lijn: 41, 40, 42; Java China-Japan Lijn: 105, 110; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 85, 80, 87¼; Ned. Scheepvaart Unie: 172½, 174½; 164 (ex div.); Stoomvaart Mij. Nederland: 159½, 163½, 162½.

Van onze *binnenlandsche industriële aandeelen* zijn het slechts een paar, die door eenige levendigheid opvallen. Van deze mogen in de eerste plaats weer Jurgens-aandeelen genoemd worden, die zich niet alleen herstelden van het in de vorige week geleden verlies, doch verder belangrijk stegen op het bericht, dat deze aandeelen 1 Juli a.s. officieel te Londen zullen worden genoteerd. Goed gevraagd waren ook aandeelen van kunstzijdefabrieken, voornamelijk Maekubee en Enka. Centrale Suiker Mij.: 119½, 119; Holl. Kunstzijde Ind.: 117½, 118½, 116½; Jurgens: 173½, 179½, 177½; Maekubee: 136½, 141½, 145½; Ned. Kunstzijdefabriek: 342½, 344, 353½; Philips Gloeilampenfabriek: 352, 353, 355.

Mijnaandeelen stil. Redjangs konden zich vrij krachtig herstellen. Aandeelen Mijnbouwkundige Werken, de vorige week reeds aantrekkelijk, konden thans verder verbeteren. Alg. Exploratie Mij.: 104½, 103, 100½; Billiton 1e Rubriek: 619, 620, 625; Redjang Lebong: 214, 222, 225½; Singkep Tin Mij.: 330, 314½, 310.

Bankaandeelen met vasten ondertoon. Aandeelen Rotterdamsche Bank konden zelfs enkele procenten verbeteren. Aandeelen Koloniale Bank herstelden zich weer geheel van het in de vorige week geleden koersverlies. Amsterdamsche Bank: 155½, 157½, 156½; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 75, 76¼, 76¼; Koloniale Bank: 193½, 195½, 198½; Ned.-Ind. Handelsbank: 163, 165, 167½; Ned. Handel Mij.: 144¼, 143½, 146½; R'damsche Bankverg.: 65½, 66½, 68½, 69¼; Twentsche Bank: 133.

Amerikaansche shares vast in sympathie met Wallstreet, echter bij slechts geringe affaire. Alleen in Wabash ging er weer heel wat om tegen stijgende prijzen. American Can. Cy.: 315, 205 (ex b, ex div.), 211; Anaconda Copper: 94½, 96, 96½; Studebaker: 53½, 52½, 53¼; United States Steel Corp.: 137½, 139½, 137¼; Atchison Topeca: 136¼, 136½; Baltimore & Ohio: 94¼, 95½, 96½; Erie: 35¼, 34½, 34½; Union Pacific Rv.: 153, 154; Wabash Railway: 45½, 48¼, 49½.

Op de *geldmarkt* trok de prolongatie-notering heden tot 3¼ pCt. aan.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

22 Juni 1926.

Aan de tarwe-markt begon de week in een weinig vaste stemming, ten gevolge van groote wereldverscheppingen, vermindering der vraag in Europa, zoowel op het vasteland als in Engeland, en regenval in het Noordwesten der Vereenigde Staten, waar die zeer noodig was voor de nieuwe zomertarwe, want juist de slechte vooruitzichten voor de zomertarwe, hadden aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten de vaste stemming veroorzaakt, te zamen met ongunstige berichten omtrent de Europeesche oogsten, waarvan men zich overigens in Amerika een wat overdreven voorstelling maakte. Ook de gevolgen van de droogte van den laatsten tijd in Nebraska en het Noorden van Kansas, welke de wintertarwe daar ongunstig hadden beïnvloed, hadden tot de Amerikaansche vaste markten bijgedragen, en ook uit die streken werd regen gemeld. Slechts enkele dagen heeft de wat lusteloze houding aan de tarwemarkt geduurd en het sein tot eene verbetering gaf de opheffing tot 31 Juli van de Fransche invoerrechten op tarwe voor broodgebruik. Deze maatregel, welke bovendien nog verbonden werd met het voorschrift, dat voor het brood in Frankrijk 10 pCt. in plaats van de tot nog toe geldende 8 pCt. andere bestanddeelen dan tarwe moeten worden gebruikt, werd genomen met het oog op het beperkte overschot van den vorigen Franschen oogst, alsmede wegens de verwachting, dat de nieuwe oogst met vertraging zal binnenkomen. Eenerzijds ligt daarin eene bevestiging van de ongunstige mededeelingen omtrent den nieuwen Franschen oogst en anderzijds viel daaruit eene toename der vastelandsche vraag naar tarwe te verwachten. In Engeland leidde dit dadelijk tot meer zaken en toen tevens ook Duitschland en enkele kleinere invoerlanden op het continent op vrij goede wijze met den inkoop voortgingen, werd hierdoor al spoedig die invloed van de betere Amerikaansche berichten geneutraliseerd. Geleidelijk namen de zaken in Engeland nog verder toe, omdat ook de molens daar betere vraag toonden voor spoedige tarwe. Nieuwe Amerikaansche wintertarwe kwam in ruimere mate aan de markt. Daarin werden speciaal naar Duitschland vrij geregeld zaken gedaan, terwijl ook Engeland aan die inkoop meedeed. Op 21 Juni waren de zaken in nieuwe wintertarwe naar Duitschland zelfs van belangrijken omvang. Prijsverhoging trad echter vooral in voor spoediger tarwe en vooral voor Plata-tarwe zijn de prijzen aan de Engelsche markt den laatsten tijd aanzienlijk gestegen. De Noord-Amerikaansche markten reageerden op de betere Europeesche stemming met eenige prijsverhoging, waarbij echter de uitstekende vooruitzichten voor de tarwe in Canada en de betere verwachting van den oogst der Vereenigde Staten een sterke ontwikkeling van die opwaartsche prijsbeweging tegenhielden. Het oogsten der wintertarwe in de zuidelijke staten der Vereenigde Staten is in vollen gang en geleidelijk komen noordelijker streken aan de beurt. De resultaten zijn tot nog toe gunstig te noemen, en nu ook in Nebraska en de ten Oosten van den Mississippi liggende streken regen is gevallen, valt te verwachten, dat ook daar het resultaat nog zal meevallen. Aan het einde der week begonnen die betere Amerikaansche berichten in Engeland weder hun invloed te doen gelden, evenals de ook deze week weder zeer groote wereldverscheppingen en de zaken waren kleiner. Toen bovendien Chicago en Winnipeg op 19 Juni weder flauwer waren, had dit ten gevolge, dat op den 21sten zoowel Engeland als het vasteland voor spoedige tarwe veel minder belangstelling ontwikkelden, afgezien dan van de zaken in nieuwe Hard wintertarwe naar Duitschland. Ook 21 Juni was in Amerika een flauwe dag en de verbeterde oogstberichten brachten verdere prijsdaling te weeg. Chicago en Winnipeg sloten zelfs 1 à 2 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week tevoren. Ook aan de termijnmarkt te Buenos Aires sloot tarwe na eenige prijsstijging ten slotte 10 centavos per 100 KG. lager dan op den 14den. Beter handhaafden de prijzen zich te Rosario en er valt daar zelfs een verhoging van 10 à 15 centavos te constateeren.

De oogstberichten uit Centraal- en West-Europa zijn beter dan in de vorige week. Het weder was wat gunstiger, zoowel wegens regenval in de streken, die door droogte geleden hadden, als door droog weder in Frankrijk en Engeland. Men hoort nu herhaaldelijk uit Frankrijk de mededeeling, dat de ongunstige berichten over den Franschen oogst in Amerika sterk overdreven zijn. In Rusland heeft droogte gevaar voor achteruitgang van den stand van het graan met zich gebracht, doch gedeeltelijk heeft regen intusschen aan die vrees een einde gemaakt. In Hongarije, Zuid-Slavië en Roemenië zijn de verwachtingen nog steeds zeer goed. Op den regen, waarvan de vorige week schade

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Juni	Mais Juni	Lijnzaad Juni
19 Juni '26	139 1/8	70 1/8	41 1/8 ²⁾	13,50	6,90	16,95
12 „ '26	138 7/8	73 3/4	42 1/4	13,60 ¹⁾	6,80 ¹⁾	16,75 ¹⁾
19 Juni '25	156 1/2	110 1/8	50 1/4	13,55	8,75	20,75
19 Juni '24	114 7/8	85 1/2	47	12,95	8,—	21,20
19 Juni '23	107 1/2	82 1/8	40 3/4	11,60	8,50	21,80
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

¹⁾ per Juli. ²⁾ per Mei

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	21 Juni 1926	14 Juni 1926	22 Juni 1925
Tarwe (Manitoba III) .. ¹	16,25	16,25	* 16,75
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	11,30	11,10	12,50
Mais (La Plata)	170,—	168,—	222,—
Gerst (48 lb. malting) ... ²	202,—	200,—	245,—
Haver (Canada 3)	10,90	10,90	12,30
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. ¹	12,20	12,15	13,50
Lijnzaad (La Plata)	370,—	363,—	455,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	13/19 Juni 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	13/19 Juni 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe.....	44.777	609.277	491.408	—	7.568	9.498	616.845	500.906
Rogge	16.198	109.177	102.449	—	596	—	109.773	102.449
Boekweit	50	11.348	15.075	—	585	150	11.933	15.225
Mais	35.497	406.425	295.024	5.000	38.351	38.570	444.776	333.594
Gerst	3.563	150.657	74.568	—	5.303	3.647	155.960	78.215
Haver	9.710	93.219	91.638	70	2.165	150	95.384	91.788
Lijnzaad	9.648	112.207	83.697	6.250	111.349	24.230	223.556	107.927
Lijnkoek	3.540	115.035	102.672	—	—	—	115.035	102.672
Tarwemeel	2.112	31.520	43.795	732	6.433	8.150	37.953	51.945
Andere meelsoorten	438	7.149	3.187	—	—	—	7.149	3.187

werd verwacht, is weder beter weder gevolgd. Uit Italië wordt bericht, dat de regen, die in het Zuiden is gevallen, daar ten slotte toch niet te laat is gekomen en dat de tarwe er nog flink van heeft kunnen profiteren. In Noord-Afrika hebben Algiers en Tunis goede tarweoogsten, wat vooral van groot belang is voor Frankrijk.

De verschepingen van Argentinië waren deze week veel grooter dan de vorige en daar ook de aanvoeren in de havens wat waren toegenomen, hebben de voorraden aldaar geen vermindering ondergaan. Van Britsch-Indië wordt nu ook in sterkere mate tarwe van den nieuwen oogst verscheept. Rusland echter heeft deze week in het geheel geen tarwe afgeleden en ofschoon Roemenië in sterkere mate als verscheper van tarwe optrad, werd het wegvallen van Rusland daardoor niet geneutraliseerd.

Rogge was deze week zeer vast onder aanvoering van Amerika, waar de lage raming der opbrengst van den nieuwen oogst aanvankelijk de prijzen op een hooger niveau heeft gebracht. Te Chicago vond zelfs een belangrijke prijsstijging plaats, wat vooral ook het gevolg was van ongunstige Duitse oogstberichten, waaruit men de gevolgtrekking maakte, dat in het komende seizoen Noord-Amerika niet bij machte zou zijn om in het tekort aan rogge in Europa te voorzien. Het gevolg daarvan zou dan zijn, dat de prijs van rogge veel minder zou verschillen van den tarweprijs dan in het afgelopen seizoen het geval was. De Europeesche roggeprijs heeft de Amerikaansche verhooging niet ten volle gevolgd, doch aanzienlijk hogere prijzen voor Amerikaansche rogge zijn deze week wel betaald en ook Duitse rogge kon naar Nederland en de Noorsche landen op spoedige verscheping aanzienlijk hogere prijzen bedingen. Op 19 en 21 Juni was rogge te Chicago echter flauw en de markt sloot slechts ongeveer 1 dollarcent per 56 lbs. hooger dan op den 14den, nadat de verhooging op den 18den ruim 4 cent had bedragen.

Mais is deze week veel vaster geworden, wat voornamelijk veroorzaakt werd door de stijging der zeevrachten van Argentinië en de verwachting, dat binnen eenigen tijd het aanbod van scheepsruimte in Argentinië sterk zal blijken te verminderen. In Engeland is bovendien de kooplust voor mais verbeterd en ook de dekkingsvraag nam bij het vaster worden der markt sterk toe, zoodat, toen de Argentijnsche verschepers hunne prijzen niet slechts handhaafden, doch sterk verhoogden en ook de Argentijnsche termijnmarkten van eene vaste houding blijken gaven, in Engeland al spoedig veel hogere prijzen voor mais werden betaald dan in de vorige week. Bovendien wordt bij voortdurende van den Donau voorspeld, dat de verschepingen daar spoedig sterk zullen verminderen wegens het uitblijven van verdere aanvoeren uit Zuid-Slavië. Wel waren zij deze week nog groot, doch waarschijnlijk zal dit niet lang meer duren en daar tevens ook de kwaliteit van Donaumaïs, zooals die nu in West-Europa aankomt, beter is dan eenigen tijd geleden, nam ook daarvoor de vraag toe, en konden hogere prijzen worden bedongen. De verschepingen van Argen-

tinië waren echter ook deze week weder groot, ofschoon zij iets achterbleven bij die van de vorige en de voorraden in de Argentijnsche havens namen verder toe, ofschoon uit Argentinië verluidt, dat de lage maïsprijzen het aanbod eenigszins belemmerden. Wanneer het werkelijk juist blijkt te zijn, dat van den Donau voor het vervolg minder maïs zal worden verscheept, zoodat Argentinië de eenige leverancier van beteekenis zou zijn, is het zeer goed mogelijk, dat men den prijs dan ook verder op peil zal kunnen houden, ondanks den grooten oogst. Van Rusland gaat het aanbod van maïs voort, doch ook daar worden nu hogere prijzen gevraagd. De week sluit in Engeland voor maïs in vaste stemming. Duitschland koopt echter nog steeds zeer weinig maïs. De maïsmarkt in de Vereenigde Staten was in het laatst dezer week flauw en weder vielen te Chicago laagte-reords te constateeren. Juli sloot op 21 Juni 1 3/4 dollarcent per 56 lbs. lager dan een week tevoren en kwam daarmee op den laagsten prijs van het seizoen. De zichtbare maïsvoorraad in de Vereenigde Staten neemt nog geregeld toe met onvoldoende binnenlandsche vraag, doch aan de Oostkust komt nog steeds zeer weinig maïs aan. Tot uitvoer naar Europa in concurrentie met andere maïssoorten komt het dan ook nog niet.

Gerst blijft bij voortdurende in Duitschland goede vraag ontmoeten, en ook in Engeland trad eenige verbetering in. De kooplust voor gerst is daar weliswaar beperkt wegens den hoogen prijs, doch eene lading Russische gerst werd dezer dagen toch naar Engeland verhandeld. Nederland blijft goede prijzen voor gerst betalen en op 21 Juni werden zelfs vrij wat zaken in Platagerst tot hoogen prijs gedaan. De Amerikaansche markt heeft deze week eerst eenige prijsverhoging ondergaan, doch de termijnmarkt te Winnipeg verkeerde ten slotte in flauwe houding met vrij sterke prijsverlaging. Uit Noord-Afrika komen in beperkte mate zaken in nieuwe gerst op spoedige verlading tot stand, doch groot is de oogst daar niet.

Voor haver zijn de zaken op het vasteland niet weder toegenomen, doch in Engeland is de kooplust verbeterd. Blijkbaar is in verschillende vastelandsche invoerlanden in de afgelopen maanden zooveel haver gekocht, dat in een groot deel der behoefte voorloopig is voorzien. Het valt echter te verwachten, dat spoedig weder in ruimere mate zaken in haver mogelijk zullen zijn. In de Vereenigde Staten was haver deze week niet vast en de prijzen daarvan zijn gedaald tot vrij aanmerkelijk beneden het in de vorige week zeer verhoogde peil.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten, waren deze week kalm doch prijshoudend gestemd.

In New York waren de fluctuaties op de termijnmarkt zeer gering; tegen het midden der week trokken de prijzen wat aan om tegen het einde weer iets af te brokkelen, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Juli	Sept.	Dec.	Jan.
Slot voorafgaande week	4.11	2.38	2.52	2.66	2.70
Opening verslagweek	4.14	2.40	2.53	2.68	2.71
Hoogste punt verslagweek	4.18	2.45	2.58	2.72	2.77
Slot verslagweek	4.14	2.42	2.55	2.71	2.74

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 83.000 tons, de versmeltingen 68.000 tons, (tegen 71.000 tons in 1925) en de voorraden 383.000 tons.

Voor prompte Cubasuiker toonden raffinadeurs in Amerika wat meer belangstelling en werd hiervoor $2\frac{1}{8}$ \$c. c. & fr. New York, en ook een fractie meer betaald.

De Cuba statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 12 Juni	46.432	84.953	33.729
Totaal sedert 1/12 tot 12/6	3.646.724	4.056.115	3.239.999
Werkende fabrieken	9	24	10
Weekexport 12 Juni	75.097	130.359	47.447
Totale export sedert 1/1 tot 12/6	2.266.290	2.846.627	2.353.941
Totale voorraad 12 Juni	1.380.436	1.209.488	886.008

168 fabrieken hebben thans de campagne beëindigd met een totale productie van 4.501.305 tons of 306.249 tons minder dan verleden jaar en 461.695 tons minder dan Guma's raming.

In Engeland zijn raffinadeurs en fabrikanten zeer gereserveerd met hunne aankopen wegens de nog steeds voortdurende kolenstaking. De termijnmarkt in Londen sloot deze week als volgt:

Juni	Sh. 13/10 $\frac{1}{2}$	December	Sh. 14/11 $\frac{1}{2}$
Augustus	" 14/3	Maart '27	" 15/3 $\frac{1}{2}$
September	" 14/5 $\frac{1}{2}$	Mei '27	" 15/6 $\frac{1}{2}$

De Board of Trade Statistiek over Mei wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Mei 1926	Jan./Mei 1925
	Tons	Tons
Import Ruwsuiker	85.387	582.505
" Geraffineerd	58.751	273.792
Totaal	144.138	856.297
Voorraad in entrepôt	408.400	—
" " raffinaderij	45.550	—
Ontvangst raffinaderijen	72.727	327.140
Totaal binnenl. verbruik	147.018	651.477
Totale export	5.105	25.861
Voorraad 30 April 1926	—	307.550
" 31 Mei 1926	—	327.250
Niet berek. verlies op raffinade	—	5.284

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Mei	817.000	487.000	642.000
Tsjecho-slowakije 1 Juni	447.000	315.000	173.000
Frankrijk 1 Mei	276.000	292.000	110.000
Nederland 1 Mei	165.000	164.000	92.000
België 1 Mei	122.000	136.000	53.000
Polen 1 Mei	153.000	131.000	119.000
Engeland 1 Juni	475.000	333.000	396.000
Europa ..	2.455.000	1.858.000	1.585.000
V.S. Atlant. havens 16 Juni ..	383.000	241.000	248.000
Cuba 12 Juni	1.380.000	1.209.000	886.000
Totaal ..	4.218.000	3.308.000	2.719.000

Op Java verkochten de V.I.S.P. deze week Superieure Suiker uit oogst 1926 tot f 10 $\frac{1}{2}$, No 16 & hooger tot f 9 $\frac{1}{2}$ en Muscovados tot f 9.— per pic., waarna verdere belangrijke kwantiteiten werden afgedaan tot f $\frac{1}{2}$ hooger. Ook uit oogst 1927 kwamen groote verkoopen tot stand tot f 16.75 per 100 K.G. voor Superieur, f 15.— voor No. 16 & hooger en f 14,75 voor Muscovados. In de tweede hand werd disponibile suiker No. 16 & hooger tot f 10 $\frac{1}{2}$ afgedaan.

Hier te lande bleef ook deze week de markt ongeanimeerd en bewogen zich de prijzen op de termijnmarkt in sympathie met Amerika. De markt sloot in kalme stemming als volgt:

Juni	f 16 $\frac{1}{2}$	} aanbod
Aug.	" 16 $\frac{1}{2}$	
Dec.	" 17 $\frac{1}{4}$	

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 16 Juni 1926.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn deze week aanmerkelijk gedaald in verband met betere oogstberichten en de verminderde productie in Lancashire, ten gevolge van de kolenstaking, terwijl ook Egyptische katoen flauwer gestemd is. Niettegenstaande al deze tegenwerkende factoren, bedroegen locoverkoopen in Liverpool de vorige week nog

30.000 balen, waaruit men wel zou concluderen, dat sommige consumenten bij elke prijsdaling hunne behoefte dekken.

De Amerikaansche garenmarkt is bepaald rustig en men schijnt geen haast te maken om zich tijdig van garens te voorzien ondanks het feit, dat 90 pCt. van de fabrieken besloten hebben deze week niet te spinnen. De handel, zoowel in grove als medium twist en weftcops beperkt zich tot kleine partijtjes, terwijl ook naar ringgarens weinig vraag bestaat. Voor mulebundels voor Indië bestaat goede belangstelling, doch de geboden prijzen zijn te laag. In getwijnde garens werden enkele partijtjes afgesloten voor binnenlandsch gebruik, doch er is geen vraag voor export. In Egyptische garens gaat nog steeds weinig om. Biedingen, zoowel voor twist als weft en ook voor Fine Medio bundels voor Indië, zijn aan de markt, doch de limites vandaar zijn over het algemeen veel te laag. Ook in andere richting gaat slechts zeer weinig om. Het valt niet te betwijfelen, dat de kolenstaking grootendeels verantwoordelijk is voor de flauwere stemming, daar de noodzakelijkheid van de stakingsclausule er toe meewerkte om den handel te verlammen. De algemeen flauwe stemming in den handel wordt weerspiegeld door de cijfers van den Board of Trade over de maand Mei, welke jl. Zaterdag gepubliceerd werden. De totale export van garens bedroegen 10.579.000 lbs. tegen 17.203.200 lbs. in 1925 en 18.029.100 in 1924. De voornaamste daling in den export komt op rekening van Duitschland en Nederland, welke samen meer dan 6 miljoen pond minder bedragen dan over dezelfde maand van 1925 en ruim 5 $\frac{1}{2}$ miljoen pond in 1924.

Het schijnt, dat de kolencrisis en de vrees van verdere beperkingen in de productie van manufacturen momenteel de belangrijkste factoren zijn in de doekmarkt. Men heeft geen haast met verkoopen en de leveringkwestie, zoowel van oude als van nieuwe orders, wordt steeds moeilijker. Van het Verre Oosten komt meer vraag binnen, speciaal naar Fancy Styles, maar noch garen- noch doekprijzen hebben de daling in het ruwe materiaal gevolgd en over het algemeen hebben prijzen zich vrij goed kunnen handhaven. Er zijn niet veel zaken tot stand gekomen, hoewel de stemming algemeen beter is en men vel vertrouwen heeft, dat zoodra de kolenkwestie tot een oplossing is gekomen, de vooruitzichten in den manufacturenhandel ongetwijfeld beter zullen worden.

9 Juni	16 Juni	Oost. koersen.	8 Juni	15 Juni
Liverpoolnoteringen.	T.T. op Br. Indië	1/5 $\frac{1}{2}$	1/5 $\frac{1}{2}$	1/5 $\frac{1}{2}$
F.G.F. Sakellaridis	17,35	16,50	T.T. op Hongkong	2/2 $\frac{1}{2}$
G.F. No. 1 Oomra	6,75	6,25	T.T. op Shanghai	2/11

1) Feestdag.

KOFFIE.

In de afgelopen week was de stemming voor het artikel onafgebroken vast. In Brazilië liep de wisselkoers verder langzaam op en hij is thans niet ver meer van 8 d. verwijderd. In overeenstemming hiermede stegen de kost- en vrachtaanbiedingen van Rio en Santos op aflading weder enkele shillings, doch zaken van groote betekenis kwamen, althans naar ons land, hierin niet tot stand. Ook voor de andere soorten was de markt vast, hoewel de prijzen daarvan in de meeste gevallen niet veel verschilden van die van een week geleden. Palembang Robusta op prompte verscheping werd in de laatste dagen nog gedaan tot 47 $\frac{1}{2}$ ct. c.i.f. uitgeleverd gewicht, en reeds afgeladen tot 47 $\frac{1}{2}$ ct. c.i.f., welke prijzen niet alleen laag genoemd kunnen worden in verhouding tot October/December-verscheping, waarvoor 47 ct. werd bedongen, doch ook in verhouding tot loco, waarvoor 50 ct., en soms zelfs meer, was te maken. Eindelijk is daarmede, al is het dan ook slechts voor ééne soort en misschien maar tijdelijk, de normale toestand teruggekeerd, waarbij loco eenige procenten meer waard is dan stoomend of op aflading, een toestand, die feitelijk voor een goeden gang van zaken noodzakelijk is, doch die in het koffie-artikel al sedert langen tijd niet meer bestond. Voor prompte verscheping moesten integendeel meestal hogere prijzen worden aangelegd dan voor loco hier te bedingen was.

Aan onze termijnmarkt liepen de noteringen onder den invloed van de houding van Brazilië en van den loop der prijzen aan de markt te New-York nog ongeveer 1 à 1 $\frac{1}{2}$ ct. op.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 104/6 à 105/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 106/- à 107/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 92/- à 93/-.

Van Robusta op aflading zijn de noteringen op het ogenblik:

Palembang Robusta, stoomend 48 ct., Palembang Ro-

busta, Juni/Juli aflading, 47½ ct., Palembang Robusta, Oct./Dec. aflading, 47 ct., alles per ½ KG., c.i.f., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 64 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 56 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good				
	Juni	Sept.	Dec.	Mrt.	Juni	Sept.	Dec.	Mrt.
22 Juni	57¼	56⅞	55¼	53⅞	55⅞	54	51⅞	49⅞
15 "	57⅞	55⅞	53⅞	52	54⅞	52⅞	49¼	48⅞
8 "	57⅞	55½	54	52	54⅞	53	50	48⅞
1 "	57⅞	55¼	53⅞	52⅞	54⅞	52⅞	49½	48

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Juli	Sept.	Dec.	Maart
21 Juni	\$ 18,42	\$ 17,67	\$ 16,96	\$ 16,41
14 "	" 17,98	" 17,22	" 16,47	" 15,85
7 "	" 17,95	" 17,20	" 16,40	" 15,80
28 Mei	" 17,45	" 16,78	" 15,97	" 15,43

Rotterdam, 22 Juni 1926.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 1)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
21 Juni 1926	203.000	25.475	1.332.000	25.300	7¼
14 " 1926	191.000	25.325	1.286.000	25.500	7¼/16
7 " 1926	163.000	25.325	1.369.000	25.400	7¼
22 Juni 1925	98.000	37.800	1.672.000	37.000	537/64

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
19 Juni 1926....	60.000	3.851.000	151.000	8.856.000
20 Juni 1925....	44.000	3.123.000	133.000	9.144.000

1) In Reis.

THEE.

Ditmaal valt melding te maken van een eenigszins flauwe tendenz op de theemarkt in de afgelopen week. De prijzen bewogen zich op een niveau, dat ¼—½ d. lager was dan de vorige week.

De intusschen verschenen statistiek van den Board of Trade over Mei geeft te zien, dat de aanvoeren in het Vereenigd Koninkrijk 22,2 miljoen lbs. hebben bedragen, welke hoeveelheid bijna 5 miljoen lbs. hoger is dan die van de overeenkomstige maand van verleden jaar.

De invoeren tot verbruik bedroegen 34,2 miljoen lbs., tegenover 37,6 miljoen lbs. in Mei 1925. De vermindering van die hoeveelheden houdt direct verband met de algemeene staking in de afgelopen maand, terwijl de cijfers over April reeds kennelijk beïnvloed waren door de op handen zijnde gebeurtenissen.

Ook de uitvoeren hebben in Mei door die staking sterk geleden en wijzen een hoeveelheid aan van nog geen 4,5 miljoen lbs., een hoeveelheid, die ruim 1 miljoen lbs. kleiner is dan verleden jaar.

De afleveringen overtreffen echter de aanvoeren met 16¼ miljoen lbs., waarmede de voorraden in entrepôt dan ook zijn afgenomen, zoodat deze op ult^o Mei een cijfer aanwijken van ruim 163 miljoen lbs. Deze hoeveelheid steekt gunstig af bij die van verleden jaar op hetzelfde tijdstip, toen de voorraden bijna 189 miljoen lbs. bedroegen.

Amsterdam, 21 Juni.

STEENKOLEN.

Nog altijd is er geen oplossing gevonden in de moeilijkheden, die de mijnheers en de mijnwerkers in Engeland tegenover elkaar doen staan. Er zijn buitenstaanders, die zich afvragen, waarom deze strijd, die met zoo groote verbittering aan beide zijden wordt gevoerd, niet nog vele weken zou kunnen duren, daar het in laatste instantie slechts een quaestie van L. s. d. is om andere kolen in het land te krijgen. Immers dagelijks worden twintig à dertig fixtures gerapporteerd van groote booten, die kolen van de Hampton Roads naar Engeland zullen brengen en ook van het Continent van Europa kan, indien alle beschikbare middelen worden ingesteld, nog heel wat meer verladen

worden naar Engeland, dan tot dusver is geschied. Onder al deze omstandigheden is de kolenmarkt in ons land vast gestemd en zijn zij gelukkig te prijzen, die zich bijtijds contractueel gedekt hebben.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde .. f	—,—
Durham Ongezeefde	—,—
Cardiff Ongezeefde	—,—
Schotsche Gezeefde	—,—
Yorkshire Gewasschen Doubles ..	—,—
Westfaalsche Veförder	13,—
" Vetstukken	14,75
" Smeenootjes	14,50
" Gasvlamföder	13,—
" Gietcokes	17,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 14.25.

Markt vast.

22 Juni 1926.

IJZER

De ruwijzermarkt in Engeland wordt geheel beheerscht door de kolenstaking. Ten gevolge van den brandstoffenood staat de productie practisch stil. De voorraden zijn sterk verminderd en van sommige soorten, o.a. Cleveland-gieterij-ijzer, vrijwel uitgeput. Ten gevolge hiervan zijn de prijzen gestegen en is de vraag naar materiaal van het Continent zeer toegenomen. De Belgische ruwijzermarkt blijft vast; het eenigszins gunstiger aanzien, dat de markt voor stafijzer, enz. vertoonde, heeft ten gevolge van de nieuwe daling van den franc plaats gemaakt voor het oude lustelooze aspect en de prijzen zijn zwakker geworden.

	Noteering in de week van		
	7/13 Juni 1926	21/27 Juni 1926	22/28 Juni 1925
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesbrough</i>		Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	78/6	79/-	77/-
" " " 3	75/6	76/-	73/-
" " " 4	74/6	75/6	72/-
Hematite East Coast			
Mixed Numbers	78/-	78/-	78/6
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>		Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3....	460,—	460,—	345,—
Semi-phosphoreuse	500,—	500,—	365,—
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>		Mk.	Mk.
Gieszerei Robeisen no. 1	88	88	93
" " " 3	86	86	91
Hämatit	93.50	93.50	99.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>		Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3	66/-	66/-	65/-
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>		Sh.	Sh.
Stafijzer	95-96	94/6-95	
Plaatijzer 5 mM.	101	100	
" 3 "	109	108/6	

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
21 Juni 1926..	57.2/6	65.5/-	270.17/6	30.5/-	33.2/6
14 " 1926..	57.10/-	65.7/5	269.17/6	30.12/6	34.-/-
7 " 1926..	56.5/-	64.5/-	261.7/6	29.-/-	32.12/6
31 Mei 1926..	56.5/-	64.5/-	267.2/6	29.-/-	32.-/-
22 Juni 1925..	60.-/-	63.15/-	252.-/-	33.-/-	34.-/-
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

RIJNVAART.

Week van 13 t/m. 19 Juni 1926.

De toestand te Rotterdam bleef ongewijzigd. Ledige scheepsruimte sleepte hoofdzakelijk op eigen risico naar de Ruhrhavens, of werd hier in daghuur gecharterd. De ertsvrachten bedroegen 60 Cents met ¼ lostijd en 70 Cents met ½ lostijd. De daghuur bedroeg 2½ à 3¼ Cts. Het sleeploon bedroeg gemiddeld 40 à 45 Cts. Tarief.

De verschepingen in de Ruhrhavens bleven zeer druk. De beschikbare scheepsruimte werd vlot ondergebracht. De vracht voor exportkolen bedroeg Mk. 1.40 met vrij sleepen, doch zal in de eerstkomende dagen wel stijgen.